

VAJNORSKÉ *novinky*

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

1 - 2/2021
ročník XXVII
—
nepredajné

Virtuálne Maľované Vajnory 2020

Seniordom je stále našou prioritou

**Spomíname na vzácných ľuďí,
ktorí nás opustili**

Vstúpili sme do pôstneho obdobia

Do obdobia duchovnej obnovy. A preto je dostatok dôvodov, aby sme sa nad týmto časom zamysleli a uvažovali, prečo je pre nás obohatením a prínosom. Často a nesprávne spájame nielen nadchádzajúce sviatky Veľkej noci, ale aj ostatné, s hojnosťou jedla, teda telesného pokrmu.

Oveľa menej myslíme na pokrm ducha, o ktorom už dávno mníši vedeli a dávni múdri otcovia hovorili, že „množstvo pokrmov otupuje srdce“ a prebytok pokrmu ochudobňuje duchovnú odolnosť ľudí. Preto je pôstne obdobie časom, keď by sme mali myslieť najmä na obnovu ducha, nie len tela. Stojí zato odčitovať aj slová mysliteľa, svätého Atanáza, ktorý hovorí: „Pôst je veľkou silou a vedie k veľkým úspechom. Pôst stavia hrádze prúdu reči, utišuje nepokoj, chráni poslušnosť, upokojuje spánok, uzdravuje telo a utišuje dušu.“

Pôstu prikladajú veľký význam aj súčasnejší myslitelia. Pri-pomeňme si slová otca biskupa Jozefa Haľka: „My sa pôstom chceme pripraviť na všetky skúšky, aby sme neutekali od kríža, ani od toho, ktorý oťažuje na našich pleciah, ani od toho, ktorý ponese ľudia žijúci blízko nás. Prijatť kríž a obetovať ho Bohu, už tam je zárodok víťazstva, zárodok zmŕtvychvstania. Keď sme si za prioritu zvolili slúžiacu lásku.“

S neopakovateľnou podobou lásky pristupovala k chudobným jedna z najväčších osobností minulého storočia – svätá Matka Tereza z Kalkaty, ktorú trápila bieda ľudí a pomenovala, prečo na tomto svete žijú aj ľudia trpiaci nedostatkom: „Hlad na svete nie je preto, že nedokážeme nasýtiť chudobných, ale preto, že nedokážeme nasýtiť bohatých. Spytujte si večer svedomie pohľadom na vaše ruky. Čo robili tento deň? Čoho a koho sa dotýkali? Koho kríž niesli?“

S pôstom nesúvisia len otázky a poučenia, ale aj pokoj duše, veľkosť srdca a dôstojnosť človeka. Pôst je cesta k druhým, k bližným. Najmä v tomto čase, keď sa navzájom potrebujeme oveľa viac.

V čísle sa dočítate

- str. 2 Vstúpili sme do pôstneho obdobia
str. 3 **Milí Vajnoráci! Príhovor starostu mestskej časti Bratislava-Vajnory Ing. Michala Vlčeka**
str. 4 Virtuálne Maľované Vajnory 2020
str. 7 Nové knihy v ponuke vajnorskej knižnice
str. 8 **Rozpočet na rok 2021 a investičné priority Vajnor**
str. 9 Zo zasadnutia miestneho zastupiteľstva
str. 11 **Príbehy Vajnorského ornamentu (4)**
str. 12 Jurská cesta bez áut
Prvý streetart vo Vajnoroch
str. 13 **Mestská polícia na Rybníchej a na Šprinclovom majeri**
Miestne zastupiteľstvo vyhlásilo voľbu kontrolóra
str. 14 V hre je pol milióna eur pre zlepšenie kvality nášho života vo Vajnoroch
str. 15 **K medzinárodnému úspechu Univerzity tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave prispeli aj seniori z Vajnor**
Vajnorská včelnica
str. 16 Seniordom je stále našou prioritou
str. 17 **Návrh na opravy a rekonštrukcie komunikácií v r. 2021**
Informácia k podávaniu návrhov do participatívneho rozpočtu 2021
str. 18 Predstavujeme vám OZ Brúderka
str. 19 **Haló, počujeme sa?**
Z podnetov občanov
str. 20 Spomíname na vášneho človeka Ondreja Demu
str. 21 **Rozlúčka s Ondrejom Demom**
str. 22 Rozlúčka s pánom Antonom Jakubáčom
str. 23 **Navždy odišiel pán Peter Čertík**
str. 24 Čo hovorí kronika. Prešporská obec Vajnory (3)
str. 25 **Vyhodnotili sme vianočnú súťaž**
str. 26 – 27 Počiatky pôsobnosti nášho dychového orchestra (4)
str. 28 **Spomienka na fašiangy**
str. 29 Ako si posilňovať imunitu počas lockdownu
str. 30 – 31 **Anna Múčková, vajnorská (ne)futbalová legenda**
str. 32 – 33 Život FK Vajnory
str. 34 **Odpady v obci a využívanie zberného dvora**
str. 35 Oznamy

**VAJNORSKÉ
NOVINKY**

e-mail: redakcia@vajnory.sk

Internetová adresa:

www.vajnory.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydáva Vajnorská podporná spoločnosť, sídlo: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava, IČO: 00 304 565. ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Vydané 4. 3. 2021, číslo 1–2/2021, ročník XXVII. Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleda. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Marek Grebečí, Ing. Václav Fekete, Jozef Šimonovič, Katarína Dobiášová. Jazyková úprava: Mgr. Jela Lukyová. Tlač: DUBRA, s. r. o., Čajkovského 5, 811 04 Bratislava. Inzeráty: redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú v plnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci!

Bola sobota, 6. február, v kultúrnom dome sme pre občanov realizovali ďalšie zo série opakovaných testovanií a vtedy som si uvedomil, že práve v ten deň mal kultúrny dom ožiť plesovou atmosférou, ženy v nádherných róbach, my muži v čiernych smokingoch a vo mne mala gradovať nervozita, či som za uplynulý rok dostatočne trénoval úvodný valčík, aby som sa od predchádzajúceho ročníka zdokonalil. Namiesto toho však náš kultúrny dom plnil funkciu dvoch odberných miest a róby nahradili biele ochranné prevleky, pod ktorými zdravotníci a dobrovoľníci realizovali antigénové testy.

Je to tak. Pandémia je tu s nami a kým ju spoločne definitívne porazíme, budeme musieť s ňou ešte nejaký čas spolunažívať. Ona je tu dnes, ale my musíme ísť ďalej. Nie len pre bežný život nás všetkých, ale aj pre napredovanie a zveľaďovanie Vajnory. Teší ma, že popri boji s COVID-om sa nám podarilo pripraviť investične najsilnejší rok.

Pocítia ho predovšetkým naši žiaci Základnej školy Kataríny Brúderovej a ich rodičia, pretože tento rok sa pustíme do prístavby nového bloku a vzniknú potrebné nové triedy. Okrem nich aj nová časť pre telesnú výchovu a žiaci si budú môcť budovať imunitu aj na novom zrekonštruovanom školskom dvore. Myslíme však aj na kultúru a tradície Vajnory, a preto v tomto roku významne posunieme rekonštrukciu Vajnorského ľudového domu. Sprístupníme ďalšiu časť a vybudujeme sociálne zariadenia s chýbajúcou infraštruktúrou. Toľko navštevované a obľúbené srdce Vajnory, Park Pod lipami, sa v lete viac zazelená, o čo sa postará nová zvlaha, zrekonštruujeme fontánu, pódium a vytvoríme ešte viac priestoru pre oddych

a relax. Myslíme aj na riešenie dopravy a pustíme sa do vybudovania novej bezpečnej cyklotrasy na ulici Pri mlyne a zároveň skorigujeme existujúce cyklokoridory, aby slúžili cyklistom a nevytvárali kolízne situácie s obyvateľmi dotknutých ulíc. O vyššiu bezpečnosť v uliciach sa postarajú nové policajné kamery v hustejšie obývaných častiach Vajnory či osvetlené priechody pre chodcov v kolíznych úsekoch ciest. Chceme, aby boli ulice Vajnory stále zelenšie a už na jar začneme s novou výsadbou a obnovou pôvodnej zelene. K prírode a zeleni patria aj včielky a na jar privítame nových obyvateľov Vajnory, tri kompletne včelie rodiny v nových vajnorových úloch. Obyvatelia ulice Široká sa dočkajú toľko žiadanej novej kanalizácie a obyvatelia Dorasteneckej ulice rekonštrukcie vodovodu. Jeho renovácia je dôležitým krokom k rekonštrukciám hľadám najhoršej cesty vo Vajnorych. Opäť o trochu viac skvalitníme vybavenie novo vzniknutého zberného dvora. Vytvoríme nové zázemie pre pracovníkov, privedieme elektriku, vybudujeme nové osvetlenie dvora a o čistotu, poriadok a ochranu pred vandalizmom sa postará mestská bezpečnostná kamera.

Popri tom všetkom budeme pokračovať v prípravách ďalších plánov, ako je vybudovanie novej cyklotrasy prepájajúcej Ju-

ravu a lokalitu Rybníčná, ktorá už dnes na stole projektanta nadobúda novú tvár. Budeme ďalej pracovať na príprave revitalizácie športového areálu Alviano, kde vyrastie nová multifunkčná hala, pre cyklistov a návštevníkov Jurskej cesty vytvoríme oddychový priestor či cyklostojan na rýchly servis bicyklov.

Hovorí sa, že ušetrené peniaze = zarobené peniaze, čo v našom prípade znamená získanie financií z externých zdrojov, eurofondov. Koncom roka sme podali žiadosť o finančné prostriedky zo životného prostredia na voľnočasové opatrenia, čím by sme nielen zrevitalizovali 7 verejných priestranstiev, ale pomohli ekológii a životnému prostrediu. V rámci dotačnej schémy IROP sme "v hre" o vybudovanie integrovaného parkoviska pri železničnej stanici, čím chceme umožniť všetkým obyvateľom z každej časti Vajnory využívať vlak na rýchly presun do centra mesta. V rámci dotácie na športovú infraštruktúru pre kolobežkárov, skateboardistov či cyklistov plánujeme na Alviano vybudovať priestor pre ich jazdecké umenie.

Čaká nás toho na tento rok naozaj dosť, nebude to jednoduché, ale už teraz sa na to veľmi teším. Držte nám palce.

Michal Vlček,
starosta

Pri príležitosti sviatku
MDZ
*prajeme všetkým ženám
pevné zdravie, radosť zo života,
lásku a porozumenie
zo strany najbližších.*

MČ Bratislava-Vajnory

Virtuálne Maľované Vajnory 2020

Zachovaná pôvodná nástenná maľba autorky Márie Feketeovej v zrekonštruovanom dome na Roľníckej ul. 116

Text: Božena Zemešová a Zuzana Mišáková, členky VOS

Snímky: archív

Vajnory sa nachádzajú v malokarpatskej oblasti, kde od pradávnych čias mali obyvatelia svoje políčka alebo pod úpäťm Malých Karpát kúsok vinohradu. Od skorého rána sa v ňom starali o vínnu révu, aby vypestovali kvalitné hrozno na výborné víno, ktoré ochutnávali ľudia zo širokého okolia. Spôsob života sa neopakovateľne zapísal aj do tradičných folklórnych zápisov.

Naša mestská časť je známa aj nadšeniami folklóru, medzi nimi aj folklórnou skupinou Vajnorský okrášľovací spolok – milovníkmi krásnych krojov, vajnorských tradícií a nádherných ľudových piesní. Spolok má približne 30 členov a účinkuje pod vedením Ivana Štelára.

Po ostatné roky sme mali veľa akcií, napríklad Fašiangový sprievod v maskách spojený so zábavou a pochovávaním basy, Stavanie mája, Kultúrne leto, Dožinky, Maľované Vajnory... Pandemický rok 2020 zmazal všetky podujatia, bol to rok, ktorý zasiahol nás všetkých prísnyimi bezpečnostno-hygienickými opatreniami s obmedzenou možnosťou fyzického kontaktu.

Hľadali sme možnosti ako ďalej v tejto zložitej situácii. Mimoriadna situácia si vyžaduje mimoriadne nápady. Tak postupne vznikol projekt virtuálne Maľované Vajnory – 4. ročník v poradí.

Nebolo to jednoduché, všetko sa muselo premyslieť, naplánovať, osloviť majiteľov nehnuteľností v ktorých sa ukrýva bohatstvo našich predkov v podobe ornamentov maľovaných priamo na stenu príbytkov. Sme radi, že obyvatelia Vajnor boli ochotní ponúknuť virtuálnu návštevu vo svojich domoch. Nech sa páči, vstúpte.

Pani Danka a Eduard Krištofičovi nás vedú do svojho nádherného domu na Roľníckej ulici a pýšia sa krásne maľovaným

vajnorským ornamentom na stene, očaria nás ručne vyšívané vankúše, plachty, obrusy, pánske krojové košele, pre ženy vyšité rukávce, zástere, a to všetko je prevažne dielo pani Hedvigy Krištofičovej. V neďalekom dome u manželov Kociánovcov tvorili viaceré umelkyne. V prednom dome sú nástenné maľby, krojované bábiky aj výšivky Terézie Zemanovej. Zadný pôvodný dom, kde sa často zdržiavala a tvorila ľudová umelkyňa Katarína Brúderová, je typickým zachovaným obydľím s malinkými okienkami a nízkym vstupom a pripomína niekdajšiu architektúru na dedine. V jej ornamente nájdeme krásu prírody a jej plodov. Vo výpovedi pána Bohumíra Hrabáka, 96-ročného obyvateľa Vajnor, je spomienka na pani Katarínu Brúderovú, ktorá zažila veľmi neľahké časy, musela ťažko pracovať a do svojej tvorby vyšila výjavy prírody a to, čo sa urodilo na poliach a vo vinohradoch. Keď vyšívala, maľovala, spievala si krásne ľudové piesne, a tak jej bolo ľahšie na duši. Ďalšou zastávkou na Roľníckej ulici je rodinný dom, kde býva rodina Feketová. Ján Fekete a jeho syn Martin nám prezradili, že ich mama a stará mama Mária Feketová rada maľovala a kreslila ornamenty s vtáčikom. Vnuk Martin v súčasnosti tvorí zaujímavých vtáčikov z medi vo farbách ornamentu a je vášnivým zberateľom pracovného náradia a starodávnych poľnohospodárskych predmetov.

Ulica Za Farou ukrýva v prístavbe rodinného domu krojované bábiky. „Tu žila a tvorila pani Katarína Rakúsová, vzácný človek – kreslila, vyšívala, maľovala a všetko, čo sa v tomto objekte nachádza, si vyrobila sama a je sa na čo pozeráť“ zaspomínala si členka Vajnorského okrášľovacieho spolku pani Beata Víteková. Okrem iného spomenula, že aj náš spolok s hrdosťou nosí kroje vyšité rukou pani Rakúsovej, ktorá povyšívala vraj „ceú dzedzinu“.

Ďalšou zastávkou Maľovaných Vajnor je rodinný dom pána Jozefa Nádaždyho na ulici Šinkovské. Nájdeme v ňom typickú vajnorskú izbu so zachovaným pôvodným maľovaným nábytkom, krásne kroje, maľované tanieri a obrazy, vyšívané van-

Pôvodný dom, kde sa často zdržiavala ľudová umelkyňa Katarína Brúderová, je typickým zachovaným obydlím s malinkými okienkami a nízkym vstupom, 96-ročný Bohumír Hrabák spomínal na jej tvorbu a na vtedajšie časy

kúše Terézie Zemanovej, ale hlavne čarokrásnu nástennú maľbu Hedvigy Krištofičovej z roku 1968. Jej typické nástenné maľby z tohto obdobia sú zachované aj v budove poľnohospodárskeho družstva na Osloboditeľskej ulici, tiež v pivnici Reštaurácie Bakchus vila, či v rodinnom dome pána Procházku na Baničovej ulici, kde v tých rokoch bývala rodina Grebečiová. Aj pán Miroslav Fábry sa právom hrdí vo svojom moderne zrekonštruovanom rodinnom dome na Dorasteneckej ulici maľbou svojej babky Hedvigy Polákovovej. Nádhernú nástennú maľbu od Kataríny Brúderovej a iné maľované a vyšívané klenoty si uchovala Janka Belovičová ako spomienku na svojho dedka Štefana Feketeho vo svojom dome na Roľníckej ulici. Je veľkou nadšenkyňou ľudových tradícií a nahrala komentáre pre všetky videá pre Maľované Vajnory 2020. Majitelia zrekonštruovanej budovy bývalého Potravného a úverného družstva na Roľníckej ulici – bratia architekti Richard a Juraj Duškovi – vytvorili moderný priestor pre svoje podnikanie so zachovaním vajnorského ornamentu. Pod krásnu vajnorskú ornamentálnu maľbu na stenách dvoch miestností v priestoroch bývalej vínnej pivnice sa podpísala talentovaná pani Vierka Slezáková. Vajnorský ornament sa opakuje aj na keramike, ktorú už niekoľko rokov zdobia šikovné ruky keramikárky Zlatici Šarkózyovej v keramickej dielni domu kultúry.

Vajnory sú plné tvorivej sily. V mnohých domoch nájdeme nadšencov tradičného vajnorského ornamentu v akejkoľvek forme umeleckého predmetu. Ďalšia zastávka je v zrekonštruovanom dome na Roľníckej ulici – v bývalej Vinotéke Regius. Tu je maľba mladej výtvarníčky Kristíny Rožňovcovej, ktorá maľuje svojím rukopisom na textil, šije vaky, tričká, letné šaty. Vela domácnosti sa pýši jej maľovanými nástennými hodinami. Je autorkou návrhu maľby na priečelí domu kultúry, ale aj štyroch maľovaných knižničiek vo vajnorských parkoch. Hneď v susednom objekte je pôvodná nástenná maľba autorky Márie Feketeovej. Pán Jaroslav Fekete, jej 93-ročný syn, ktorý bol pri natáčaní prítomný, s láskou spomínal na okamihy, keď maľbu jeho mama tvorila. Erika Surányiová Berenčiová je autorkou maľby ornamentu na priečelí zmrzlinárne v Parku pod lipami. Popri

svojej práci sa venuje maľovaním obrazov detí v kroji, maľuje kravaty, tričká a rôzne úžitkové predmety. V čase pandémie ušila a ručne vymalovala s námetom vajnorského ornamentu množstvo ochranných rúšok. Vináreň a reštaurácia pri kaplnke na hlavnej ceste upúta nádhernou maľbou na priečelí aj na bočnej stene reštaurácie. Vajnorský ornament sem namaľoval v roku 2000 Branislav Pavlas. Tento dom získal ocenenie za príkladnú obnovu a rekonštrukciu.

Vzácnou zastávkou Maľovaných Vajnor je národná kultúrna pamiatka – Kostol Sedembolestnej Panny Márie, ktorý pochádza z 13. storočia. Hedviga Krištofičová vytvorila v roku 1968 návrh nádhornej ornamentálnej kompozície okolo hlavného oltára a 12 maľovaných oblúkov na bočných stenách. Vymalovať ich pomohli aj

V bývalej budove Potravného a úverného družstva, vo vínnej pivnici je po rekonštrukcii vyčlenená celá stena pre vajnorský ornament v modernom prevedení autorky Vierky Slezákovovej

V spoločnom dvore na Baničovej ul. 68, kde sa narodil blh. Titus Zeman, v prednom dome u Procházkovcov, majitelia uchovali pri rekonštrukcii krásnu maľbu, ktorú maľovala Hedviga Krištofičová

V rodinnom dome Krištofičovcov vás očarí sieň bohato zdobená nástennou maľbou Hedvigi Krištofičovej s tradičným vajnorským ornamentom a storočnou zbierkou keramiky

Celkovo sa natočilo: jedno hlavné úvodné video a 15 krátkych videí z jednotlivých zastávok, ktoré sme vám teraz v skratke predstavili.

Veľká vďaka patrí majiteľom a užívateľom priestorov: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava – Vajnory, Poľnohospodárske družstvo Vajnory, Dom kultúry Vajnory, Podobenka z Vajnor, Ing. arch. Milan Škorupa, manželia Krištofičovci, manželia Kociánovci, Ján a Martin Fekete, Ing. Miroslav Fábry, rodina Denisky Vaculovej, rodina Ing. Jozefa Nádaždyho, Jana Belovičová, Ing. arch. Juraj a Richard Duškovi, Gabriel Procházka, Kaviareň Prešík, Reštaurácia Bakchus Vila, Vináreň Reštaurácia pri kaplnke, našim sponzorom – Občianske združenie VI GROUP, Lekáreň Vajnory s.r.o., FLORASERVIS, spol. s r.o., NETsystems, a.s., ALUTECH, spol. s.r.o., KORATEX, a.s., Dobrá lipa a podporovateľom vrátane MČ Bratislava-Vajnory, Bratislavský samosprávny kraj a Bratislava Tourist Board. Podujatie bolo realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a s finančnou podporou Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky.

ďalšie šikovné vajnorské ženy. Ornament vyjadruje hlavné činnosti pôvodných obyvateľov Vajnor. Nájde tu symboly úrody roľníkov a vinohradníkov – obilné klásky, jabĺčka, vínnu révu, hrozno, ale aj kvety, včielky a vtáčiky. Symbol rodiny vyjadruje pelikán kŕmiaci svoje mláďatá vlastnou krvou ako spomienka na ťažké časy našich predkov. Zaujímavosťou je, že v roku 1990, pred prvou návštevou pápeža Jána Pavla II., bol vydaný maľovaný plagát s vajnorským ornamentom, ktorý vytvorila Viktória Zemanová. Terézia Zemanová vyšila pre Svätého Otca mitru ako dar od Vajnorákov.

Všetku túto spomínanú krásu sme sa snažili zachytiť vo virtuálnom projekte Maľované Vajnory v spolupráci s produkčným štábom TC Lemons, s.r.o. a členmi Vajnorského okrásľovacieho spolku. Pandémia

nás pri práci veľmi obmedzovala, avšak radosť a nadšenie boli veľké. Vážili sme si príležitosť podieľať sa pri natáčaní v jednotlivých maľovaných lokáciách. Obliekli sme si naše vzácne kroje a v danom objekte sme sa stretli s majiteľmi a pred kamerou predviedli nástenné maľby, užitočné predmety a všetko, čo ukrývajú vo svojich domoch. Zúčastnili sme sa aj nahrávania v hudobnom štúdiu. V nahrávacom štúdiu sme sa rozdelili do zmiešaných skupín po šiestich osobách a do pripravených nahrávok zvučky harmoniky sme naspievali naše piesne. Ešte sme však neskončili, čaká nás veľká výzva s nahrávaním CD vajnorských piesní v podaní nášho spolku. Musíme v zdraví vydržať, pokým sa opatrenia uvoľnia a budeme môcť projekt ukončiť. Všetky videá nájdete na FB stránke VOS-Vajnorský okrásľovacie spolok, ale taktiež na YouTube kanáli – MaľovanéVajnory 2020.

**YOUTUBE KANÁL
MAĽOVANÉ VAJNORY
2020**

K maľovaným Vajnorom patrí aj hudba. Kaviareň Dobrá lipa poskytla priestor na natáčanie videa

Interiér kostola je bohato vyzdobený nádhernou ornamentálnou kompozíciou na stenách okolo hlavného oltára a na bočných stenách v 12-tich maľovaných oblúkoch

Nové knihy v ponuke vajnorskej knižnice

Text a snímka: Helena Paulenová

Všetci máme za sebou ťažké a hektické mesiace, ešte stále ich prežívame a ďalšie nás zrejme čakajú. Skončil sa starý, náročný rok 2020, a začal nový, ktorý sa však zatiaľ veľmi podobá tomu predošlému.

V tomto období sa v živote knižnice striedali rôzne možnosti: zavtorená, požičiavanie cez okienko, použitie dezinfekcie, vstup iba s rúškom, odstupy, obmedzený režim, dohoda cez mail, prípadne telefonicky, na objednávku – veru náročná a ťažká cesta ku knihe! Avšak napriek všetkým zákazom a obmedzeniam predpokladám, že sme všetci viac a veľa čítali, alebo aspoň počúvali, prípadne četovali, možností bolo dosť. Je nás mnoho, čo sme s istotou siahli do knižnice vlastnej, matkinej, dcérinej alebo dedkovej a babkinej, a našli sme založené poklady, ktorých čas prišiel práve v tejto dobe. Japonský jazyk pozná nepreložiteľné slovo *tsundoku*, ktoré označuje „kopu neprečítaných kníh“! A teda v uplynulých mesiacoch sme mnohí mali možnosť túto množinu pokojne a systematicky zmenšovať, prípadne úplne zlikvidovať. A verím, že viacerým sa to aj podarilo. Zároveň sme si mohli vyberať knihy na stránkach internetových kníhkupectiev, objednať a dať poslať kuriérom či poštou priamo domov. Takúto možnosť využívame aj v miestnej knižnici, urobili sme tak aj počas minulého roka a doplnili sme fond novými knihami, ktoré si môže každý záujemca pozrieť na stránke www.vajnory.sk. Ponuka knižnice sa zvýšila, od septembra pribudlo spolu 152 ks kníh, z toho 82 titulov pre deti a tínedžerov. Ide o novinky pre dospelých, ale aj pre mladších čitateľov, a tiež pre tých, ktorí s čítaním iba za-

čínajú. Niekoľko zaujímavých titulov sme získali ako dary pre knižnicu, za čo ďakujeme.

Vo Vajnoroch existuje ešte jedna možnosť, kde hľadať knihu. **Vajnorské malé knižnice** sú stále miestom, kde sa podarí získať niečo na čítanie, často aj úplné novinky. Je naozaj pozoruhodné, že tieto maľované domčeky už 8 rokov prinášajú osoh a radosť nielen našim občanom, ale aj cudzím, náhodným okoloidúcim. Takže používame ich, chráňme si ich a starajme sa o ne, nech nám ešte dlho slúžia.

Služby knižnice vylepšujeme, katalóg kníh je už zverejnený, naďalej ostáva v platnosti možnosť využívať fond Mestskej knižnice v Bratislave, avšak toto je výhoda iba pre riadnych členov našej knižnice – to

znamená pre tých, ktorí majú zaplatený členský príspevok vo vajnorskej knižnici. Potvrdenie o tejto skutočnosti dostane na požiadanie každý čitateľ, ktorý splňa túto podmienku.

V čase písania tohto príspevku sa dvere do knižnice pomaly otvárajú, avšak epidemiologická situácia je stále vážna, preto je ešte stále možné objednať si knihy vopred mailom, formou SMS, prípadne požiadať telefonicky. Po dohode o vyzdvihnutí a pri dodržaní všetkých epidemiologických opatrení si môže čitateľ prísť knižky prevziať.

Už teraz sa tešíme na našich stálych čitateľov a veľmi radi privítame aj nových záujemcov o čítanie, a tak čoskoro dovidenia ...

OSPRAVEDLNENIE

Vo Vajnorských novinkách č. 11–12/2020 sme v článku Spomienky na Vianoce z Modrého domu nesprávne uviedli meno **pani Anny Bednárikovej**, za čo sa jej touto cestou ospravedľujeme. **Redakcia VN**

Rozpočet na rok 2021 a investičné priority Vajnor

Text: Michal Vlček

Vzhľadom na výskyt pozitívneho prípadu COVID-19 na miestnom úrade bolo decembrové zastupiteľstvo preventívne zrušené. Z toho dôvodu nemohli poslanci prerokovať a rozhodnúť o najdôležitejšom bode roka – o rozpočte mestskej časti, ktorý nakoniec na januárovom zastupiteľstve schválili.

Príprava rozpočtu bola tento rok naozaj náročná, čo súvisí s výpadkom daní a s pandémiou COVID-19. No napriek tomu to neznamená, že tým utrpí ďalší rozvoj a skrášľovanie Vajnor. Nech sa páči, prinášame vám prehľad investičných priorít na rok 2021.

VAJNORSKÝ ĽUDOVÝ DOM

V roku 2021 nás čaká rekonštrukcia ďalšej, väčšej časti Vajnorského ľudového domu. Súčasťou rekonštrukcie bude aj vybudovanie sociálneho zázemia. Financovaná bude prevažne zo získanej dotácie ministerstva financií a sčasti z vlastných zdrojov.

PARK POD LIPAMI

Revitalizácia neobíde ani pódium a fontánu v Parku Pod lipami. Plánujeme vytvoriť v parku nové oddychové zóny, upraviť priestor pre deti a vďaka novej závlaha bude v lete park zelenší.

VEĽKÉ DETSKÉ IHRISKO

Investovať sa bude aj do veľkého detského ihriska. Kľúčovou úlohou v tomto prípade je vysporiadanie pozemku, ktorý v súčasnosti nepatrí mestskej časti. Vajnory ho v súčasnosti majú v prenájme a investícia do cudzieho majetku je zo zákona komplikovaná. Od minulého roka mestská časť rokuje s vlastníkom a hľadáme spôsob ako pozemok bezpečne získať do vlastníctva. Popritom sa už pripravuje štúdia, ako by detské ihrisko malo vyzerať. Na jeho celkovom vzhľade bude participovať aj široká verejnosť, ktorá bude môcť rozhodnúť, aké prvky budú osadené v parku.

Vajnorský ľudový dom

CYKLOTRASY

Vajnory sú známe svojimi cyklotrasami a rozvoj bude pokračovať aj v tejto oblasti. Už dlhší čas sa pracuje na vybudovaní novej cyklotrasy na ulici Pri mlyne. Zložitý proces tvorí predovšetkým projektovanie jej trasovania, dohodnutie vysporiadania pozemkov s veľkým počtom vlastníkov a získanie stavebného povolenia. Snahou MČ je získať prioritne finančné zdroje z externých zdrojov cez dotačné schémy IROP, pretože externé zdroje znamenajú ušetrenie vlastných zdrojov. Rozhoduje naozaj každý detail, stačí aj jeden meter štvorcový v dedičskom konaní a projekt neprejde. Financovanie je zapracované aj v rozpočte hlavného mesta, čo predznamenáva, že dlhodobá snaha prinesie svoje ovocie a tento rok sa začne s výstavbou. Pokračovať sa

bude aj na príprave projektovej dokumentácie cyklotrasy spájajúcej Juravu a lokalitu Rybničná.

ROZVOJ ŠPORTOVÉHO AREÁLU ALVIANO

Dlhodobou plánovanou investíciou je aj rozvoj športového areálu Alviano spojený s výstavbou športovej haly. Nebyť opatrení súvisiacich s koronakrízou, koncom roka 2020 by sa bolo uskutočnilo verejné prerokovanie s občanmi, ktorého predmetom by bol zámer mestskej časti realizovať ďalší rozvoj Alviana. V blízkej dobe sa miestny úrad plánuje pýtať obyvateľov Vajnor, aký by podľa nich mal byť ďalší rozvoj tejto oblasti po športovej stránke. Poslanci v rámci rozpočtu schválili, že mestská časť môže tento rok zaobstarať projektovú dokumentáciu.

MIESTNE ZASTUPITEĽSTVO NAŽIVO

Mestská časť Bratislava-Vajnory dňa 28. 1. 2021 realizovala svoje 18. zastupiteľstvo prvýkrát formou živého vysielania. Občania tak mohli jeho priebeh sledovať na oficiálnej facebookovej stránke Vajnory – dedina v meste. V livestreamoch plánujeme pokračovať. Záznam si môžete pozrieť naskenovaním QR kódu cez váš smartfón.

DOSTAVBA ŠKOLY A REVITALIZÁCIA DVORA

Rok 2021 bude v znamení začatia prístavby na ZŠ Kataríny Brúderovej, ktorá je v súčasnosti už kapacitne "na hrane". Peniaze na dostavbu získali Vajnory od Bratislavského samosprávneho kraja. Plán dostavby predpokladá, že prístavba by mohla slúžiť žiakom na výučbu už v septembri 2022. Novinkou je aj revitalizácia školského dvora, ktorú plánuje mestská časť konzultovať s učiteľmi a žiakmi základnej školy.

VEREJNÝ PRIESTOR

Novú podobu dostane aj Rakús park, ktorý má potenciál byť príjemným miestom najmä pre našich seniorov. Skrášľovať sa budú aj miesta po zberných hniezdach a už teraz je pripravených 30 nových stromov, kto-

ré skrášlia vajnorské ulice. Na Jurskej ceste vznikne pri vstupe nový priestor vhodný na príjemné posedenie s možnosťou opraviť či dofúkať si kolesá na bicykli.

VYNOVENÝ ZBERNÝ DVOR

Minulý rok sa podarilo nájsť nový priestor a presunúť zberný dvor z centra Vajnora na vhodnejšie miesto. Tento rok dostane nové zázemie, vybavenie, osvetlenie či kamerový systém.

BEZPEČNOSŤ

Bezpečnosť posilnia minimálne dve nové kamery, a to jedna pri detskom ihrisku na Buzalkovej ulici s výhľadom na parkovisko na Širokej ulici a druhá pri bytovom dome na ulici Pri starom letisku, ktorá bude snímať aj jeden z hlavných prístupov do Vajnora.

OPRAVA CHODNÍKOV A CIEST

Podľa naplánovaného pasportu bude pokračovať aj oprava chodníkov a ciest. Opravia sa a možno aj doplnia nové hlásiče miestneho rozhlasu a popritom budeme robiť ešte množstvo tých každodenných „nudných“ činností.

NOVÁ KANALIZÁCIA NA ŠIROKEJ UL. A REKONŠTRUKCIA VODOVODU NA DORASTENECKEJ UL.

V roku 2021 sa vybuduje kanalizácia na Širokej ulici. Projekt sanácie vodovodu a rekonštrukcie prečerpávacej stanice na Dorasteneckej ulici bude realizovať Bratislavská vodárenská spoločnosť, ktorá v rámci tohto projektu preinvestuje v našej mestskej časti státisíce eur.

Zo zasadnutia miestneho zastupiteľstva

Text: Veronika Feketeová

Hlavným bodom rokovania Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Vajnory, ktoré sa konalo vo štvrtok 28. januára 2021, bolo schválenie rozpočtu na aktuálny rok 2021. Nakoľko decembrové zastupiteľstvo bolo zrušené pre karanténu na úrade, mestská časť sa ocitla v rozpočtovom provizóriu.

Pretože rozpočet je jedným z najdôležitejších každoročne schvaľovaných dokumentov, zasadnutie prebehlo na úrade prezenčne za sprísnených epidemiologických opatrení. Poslanci boli v deň rokovania otestovaní na prítomnosť vírusu a pre občanov bolo zabezpečené živé online vysielanie. Zasadnutie začalo úvodnými informačno-organizačnými bodmi. Poslanci vzali na vedomie informáciu o plnení uznesení a schválili harmonogram zasadnutí miestnych zastupiteľstiev na tento rok v nasledovných termínoch: 18. 3. 2021, 6. 5. 2021, 17. 6. 2021, 8. 9. 2021, 10. 11. 2021, 14. 12. 2021. Zastupiteľstvo odsúhlasilo aj harmonogram kultúrnych, športových a spoločenských podujatí a prenájom pozemku na Vajnorských jazerách za účelom využitia záhrady.

Následne poslanci rokovali o návrhu rozpočtu na prebiehajúci rok 2021 s prognózou na roky 2022 a 2023. Vzhľadom na aktuálnu situáciu bola mestská časť pri plánovaní rozpočtu opatrná, predbežne počítala s nižšími príjmami a vyššími výdavkami. Návrh bol prerokovaný vo všetkých komisiách ešte v decembri 2020 a ich pripomienky boli do januárového návrhu riadne zapracované. Poslanci sa v rámci diskusie okrem iného zaujímali aj o potencionálne tohtoročné väčšie investície mestskej časti a či mestská časť s nimi počítala aj v návrhu rozpočtu. Rozpočet bol schválený a nájdete ho zverejnený na webovej stránke mestskej časti.

Rokovanie pokračovalo viacerými bodmi miestneho kontrolóra. Najprv sa poslanci pozreli na plán kontrolnej činnosti na 1. polrok, ktorý bol schválený s doplnením o dve kontroly. Poslanci zoberali na vedomie správu o výsledkoch kontrol a schválili odmenu miestnemu kontrolórovi. Miestne zastupiteľstvo vyhlásilo voľbu a ustanovilo podrobnosti voľby miestneho kontrolóra, ktorého bude voliť na najbližšom riadne plánovanom zasadnutí dňa 18. marca 2021.

Rokovanie pokračovalo schvaľovaním termínov sobášov pre rok 2021. Potom si poslanci pozreli sumár dochádzky komisií, ako aj miestneho zastupiteľstva za prvú polovicu volebného obdobia 2018 – 2022.

Pre nefunkčnosť miestne zastupiteľstvo zrušilo komisiu podnikania obce a získavania prostriedkov z fondov. Ďalej poslanci prijali na vedomie informáciu o vyhodnotení prevádzky projektu ANTIK bike. V ďalšom bode poslanci schválili 100%-né odpustenie nájomného za prenájom plochy na hádzanárskom ihrisku v športovom areáli Alviano na účely zriadenia mobilného odberového miesta pre antigénové testovanie. Ďalej sa zastupiteľstvo zaoberalo doplnením miestnej rady, nakoľko sa p. poslanec Mag. iur. Matej Zeman tejto funkcie vzdal z dôvodu pracovnej vyťaženia a ako svojho nástupcu navrhol p. poslancu Václava Feketeho, ktorý tento návrh akceptoval, a následne bol jednohlasne zvolený za člena miestnej rady.

Na záver rokovania miestneho zastupiteľstva mali poslanci možnosť interpelovať starostu. Poslanci sa pýtali na viaceré skutočnosti, niektoré otázky starosta zodpovedal priamo na zastupiteľstve a na zložitejšie bude reagovať písomne.

V bode rôzne starosta zhrnul situáciu s pandemiou a súvisiacim testovaním obyvateľov, najmä s ostatným celoslovenským skrútingom. Ďalej informoval, že Jurská cesta slúži iba na rekreáciu a z dôvodu prerušenia pôvodnej komunikácie a vytvorenia novej cyklotrasy, na ktorej je

pohyb áut z bezpečnostných dôvodov neprípustný, sa od tohto roku nebudú vydávať povolenia na vjazd autám s výnimkou majiteľov, ktorí majú v uvedenej lokalite v katastri Vajnor nehnuteľnosť (dom, chatu) a nemajú inú možnosť prístupu.

Starosta pokračoval informáciou o predaji lisovne za Bakchus vilou, o čom sa MČ dozvedela z verejných zdrojov realitného portálu. Nakoľko ide o citlivú lokalitu historického centra mestskej časti, starosta ihneď po zistení skutočnosti kontaktoval predsedu družstva s obavou o narušenie centra Vajnor zámerom zo strany potenciálneho nového vlastníka. Prejavili sme

v tejto veci záujem o rokovanie s družstvom s potenciálnym záujmom o kúpu danej nehnuteľnosti, no predseda družstva sa odvolal na uzavretie exkluzívnej zmluvy s realitnou kanceláriou, ktorá zmenu podmienok predaja nepripúšťala.

P. Debnárová otvorila otázku možnosti vytvorenia cvičiska pre psov, a to v lokalite Jurskej cesty, kde má samosprávny kraj pozemok, ktorý by mestská časť mohla za týmto účelom vziať do prenájmu. Starosta potvrdil, že o možnosti prenájmu mestská časť rokuje. Ďalej p. poslankyňa otvorila otázku projektu petangového ihriska pre dôchodcov v lokalite Rakús parku, ktorý pripravila

v spolupráci s jednotou dôchodcov. Návrh bol predložený priamo na zastupiteľstve a napriek krátkosti času na preštudovanie sa poslanci touto myšlienkou intenzívne zaoberali. O celkovej vízii uvedenej lokality sa rozprúdila živá diskusia. Vzhľadom na nedostatok informácií sa poslanci s touto možnosťou iba oboznámili a požiadali o doplnenie komplexných informácií pre zaujatie relevantného stanoviska k celej veci.

Na záver tohto príspevku si vás dovoľujeme pozvať na nasledujúce zasadnutie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Vajnory, ktoré sa uskutoční vo štvrtok 18. marca 2021 o 17:00 h

PREHĽAD ÚČASTI POSLANCOV NA ZASADNUTÍ MZ A ČLENOV MIESTNEJ RADY VO VOLEBNOM OBDOBÍ 2018 – 2020

MENO PRIEZVISO	POČET ZASADANÍ	ÚČASŤ	NEÚČASŤ	CELKOM	ÚČASŤ V %
MIESTNA RADA					
Marek Grebeči	15	15	0	15/15	100,00 %
Soňa Molnárová, Ing.	15	15	0	15/15	100,00 %
Matej Zeman, Mag. Iur	15	11	4	11/15	73,33 %
SPOLU MIESTNA RADA					91,11 %
MIESTNE ZASTUPITEĽSTVO					
Monika Debnárová, Ing	17	13	4	12/16	76,47 %
Václav Fekete, Ing.	17	17	0	16/16	100,00 %
Marek Grebeči	17	16	1	15/16	94,12 %
Soňa Molnárová, Ing.	17	17	0	16/16	100,00 %
Katarína Pokrivčáková, Ing.	17	17	0	16/16	100,00 %
Stanislav Uhlár, Ing.	17	17	0	16/16	100,00 %
Róbert Vajda	17	15	2	14/16	88,24 %
Matej Zeman, Mag. Iur	17	10	6	10/16	58,82 %
Marián Zeman	17	16	1	15/16	94,12 %
SPOLU MIESTNE ZASTUPITEĽSTVO					90,20 %

PREHĽAD ÚČASTI POSLANCOV MZ V PORADNÝCH KOMISIÁCH VO VOLEBNOM OBDOBÍ 2018 – 2020

MENO PRIEZVISO	FUNKCIA	POČET ZASADANÍ	ÚČASŤ	NEÚČASŤ	CELKOM	ÚČASŤ V %
KOMISIA ŠKOLSTVA, SOCIÁLNYCH VECÍ A ZDRAVOTNÍCTVA						
Marek Grebeči	Podpredseda	13	11	2	11/13	84,62 %
Soňa Molnárová, Ing.	Predsedyňa	13	13	0	13/13	100,00 %
KOMISIA VÝSTAVBY, ÚZEMNÉHO PLÁNOVANIA, DOPRAVY A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA						
Stanislav Uhlár, Ing.	Predseda	17	17	17	17/17	100,00 %
Václav Fekete, Ing.	Podpredseda	17	16	1	17/16	94,12 %
Soňa Molnárová, Ing.	Člen	17	17	0	17/17	100,00 %
KOMISIA FINANČNÁ A SPRÁVY MAJETKU						
Katarína Pokrivčáková, Ing.	Predseda	12	12	0	12/12	100,00 %
Matej Zeman, Mag. Iur	Podpredseda	12	8	4	8/12	66,67 %
Soňa Molnárová, Ing.	Člen	12	12	0	12/12	100,00 %
KOMISIA PODNIKANIA OBCE A ZÍSKAVANIA PROSTRIEDKOV Z FONDŮV - ZRUŠENÁ V DECEMBRI 2020						
Monika Debnárová, Ing	Predseda	8	7	1	7/8	87,50%
Stanislav Uhlár, Ing.	Podpredseda	7	6	1	7/1	85,71%
Matej Zeman, Mag. Iur	Člen	8	4	4	4/8	50,00 %
Katarína Pokrivčáková, Ing.	Člen	8	6	2	6/8	75,00%
KOMISIA KULTÚRY A ZAHRANIČNÝCH VZŤAŮV						
Marek Grebeči	Predseda	8	8	0	8/8	100,00 %
Katarína Pokrivčáková, Ing.	Podpredseda	8	8	0	8/8	100,00 %
Monika Debnárová, Ing	Člen	8	5	3	5/8	62,50 %
KOMISIA ŠPORTU A VOĽNOČASOVÝCH AKTIVÍT						
Marián Zeman	Predseda	6	6	0	6/6	100,00 %
Róbert Vajda	Podpredseda	6	4	2	4/6	66,67 %

Príbehy Vajnorského ornamentu (4)

Kebich já vjedzeua, de budem nevjestú...

Text: Elena Karácsonyová

Ako sa vraví – pod lampou býva najväčšia tma či šustrove deti chodia bosé. Jednoducho to, čo máme „pod nosom“, nám často uniká.

Priznám sa dobrovoľne – stalo sa to aj mne. Za krojmi, ornamentami, výšivkami, malúfkami a ich príbehmi chodím po celej dedine. Robím to veľmi rada, teším sa, že sa delíte so mnou a s ostatnými o svoje poklady, teším sa, že ešte stále je čo objavovať. Súčasná situácia aj mňa od minulého roku prinútila viac „sediť doma“ a venovať sa napríklad aj podrobnejšej revízii tých krojových súčastí, ktoré už bežne nepoužívame. A ako píšem – vždy je čo nájsť alebo aspoň uvedomiť si súvislosti...

V rodinnej krojovej zbierke máme krásne zlatom vyšívane rukávce na jemnom továrenskome plátne – kontúry vzorov sú vyšité hnedou bavlnkou, plochy sú vyplnené zlatou kovovou niťou, výšivka je doplnená drobnými stehmi ružovej farby. Zlatá niť bola kvalitná, vôbec rokmi nesčernala. Stredový pás výšivky je ohraničený dvoma linkami retiazkovým stehom, vyšitým vzhľadom na jeho jemnosť zrejme krivou ihlou. Vzory sú kvetinové a objavíte v nich krásne srdiečka. Rukávy sú zakončené jemnou paličkovanou čipkou. Všímavejší pozorovateľ nájde na rukávcoch aj vyšitý monogram majiteľky – P. T. a rok „výroby“ – 1913. Monogram P. T. patrí mojej prababke – Terézii, rodenej Panákovovej (v tom čase sa aj v monogramoch štandardne uvádzalo najprv priezvisko). Rukávce si nepochybne 20-ročné dievča vyšilo samo, tieto zručnosti sa dievčatá učili od malička, a tak v dospelosti už boli spravidla technicky zručnými vyšivačkami. Paličkovaná čipka je tiež zachovaná pôvodná, aj tú si prababka ako šikovná paličkárka iste sprava-

vila sama. Zistenie, že máme doma skutočne staré „rodinné“ rukávce, ma nesmierne potešilo – podľa spomienok mojej babky a jej sestry sa im totiž najkrajšie krojové súčasti cez vojnu stratili, a tak nám ostala z najstarších krojov iba časť.

Druhú súvislosť som si uvedomila pri prezieraní rodinných fotografií a potešila ma ešte viac – prastarí rodičia Ján a Terézia Bednárovci mali svadbu 24. januára 1914. Pohľad na ich spoločnú ateliérovú fotografiu potvrdzuje, že som identifikovala svadobné rukávce mojej prababky. Nie je totiž predpoklad, že by sa fotografovala v iných rukávcoch ako svadobných, najmä ak ich vyšívala krátko pred svadbou.

V našej rodinnej krojovej zbierke to nie je jediná výšivka, ktorú vieme identifikovať ako prácu mojej prababky. Krásna, jemná... Jej dcéry zdedili po nej talent na ručné práce. Jednou z nich bola aj vyšivačka Katarína Bednárová, ktorej príbeh bol už publikovaný na stránkach Vajnorských noviniek. Neskromne dúfam, že príbehy vyšivačiek v našej rodine ešte budú pokračovať.

Priznám sa, mám rada, keď sa uzatvorí kruh súvislostí, ako sa stalo aj teraz. Doplnila som príbeh našej rodiny o nové či znovu nájdené informácie. Zároveň s každým novým poznatkom o kroji a ornamente dopĺňame mozaiku informácií o našom spoločnom kultúrnom dedičstve. Ak vieme ča-

Ateliérová fotografia Terézie a Jána Bednárovcov, scan z fotoarchívu Márie Kuricovej

sovo zaradiť maľby, výšivky, kroje, úžitkové či sakrálné textílie, kompletizujeme informácie o vývoji ornamentu a v tomto prípade aj o vývoji výšivky. A ako som uviedla na začiatku, mám veľkú radosť, že stále je čo objavovať, a dúfam, že to tak ešte dlho zostane. Dúfam, že najbližší príbeh Vajnorského ornamentu už budem môcť priniesť z domácnosti niekoho iného, aby paleta vajnských príbehov bola čo najpestrejšia a najfarebnejšia.

Výšivka z rukávcoch s monogramom P. T. Snímka: Elena Karácsonyová

JURSKÁ CESTA BEZ ÁUT

Text a snímka: Michal Vlček

Možno sa to bude zdať zvláštne, ale áno – Jurská cesta je naozaj určená pre rodiny s deťmi, pre cyklistov, bežcov či korčuliarov, no určite nie pre autá. Ešte v roku 2017 boli všetci držiteľia povolení na vjazd upozornení, že je to stav dočasný a majú si zabezpečiť vjazd zo strany Svätého Jura. Koniec koncov, tieto nehnuteľnosti sú aj v danom katastri.

Okrem toho, že už sa píše rok 2021, situácia sa výrazne zmenila. Vybudovaním obchvatu sa pôvodne využívaná cyklotrasa prerušila a namiesto nej je vybudovaná úplne nová, takmer na konci Jurskej cesty pred otočiskom. Presne tam, kde bežcom „budíky“ na ruke ukazujú, že od štartu majú za sebou už 2,2 kilometra a minimálne ešte raz toľko pred sebou.

Nevidím žiadny dôvod, aby sem v súčasnom stave chodili autá, ohrozovali bezpečnosť všetkých a navyše ničili novú cestu určenú pre cyklistov. Od januára sme prestali vydávať povolenia vjazdu a budem naozaj prísny. Keď som si bol po tejto ceste zabehať a neskôr aj s deťmi prejsť, bohužiaľ, aut, ktoré si veselo jazdili bez povolenia, tam bolo naozaj dosť. Požiadal som mestskú políciu, aby situáciu prišli skontrolovať. Vodiči boli riešení upozornením a dohovorom. No najbližšie to už tak byť nemusí a kontroly budú prebiehať pravidelne.

Prvý streetart vo Vajnoroch

Text: Tomáš Hajdušek
Snímky: Martin Bača

Rok 2020 bol predovšetkým v znamení opatrení súvisiacich s koronou. Okrem školstva a gastro sektoru to bola práve kultúra, ktorá trpela najviac.

Vo Vajnoroch sa každoročne tešíme na tradičné Dožinky, ktoré sme, bohužiaľ, minulý rok museli vynechať. Ozdobou každých dožinkov býva dožinkový veniec. Ako malú náplasť za neuskutočnené dožinky sme sa rozhodli aj vďaka podpore Bratislavskej samosprávneho kraja tento tradičný veniec zvečniť na interaktívnom múriku na Jurskej ceste.

Samotný múrik je interaktívny nielen preto, že odkazuje na tradície mestskej časti Bratislava-Vajnory, ale svojím nápisom taktiež víta všetkých, ktorí do Vajnor prichádzajú - či už prídu od Svätého Jura alebo zo čoraz viac populárnej cyklotrasy Jurava. Interaktívny je aj preto, že nabáda návštevníkov, aby sa s vencom odfotili. Možnosťou zvečniť sa na pamiatku s dožinkovým vencom sme sa inšpirovali v Modre, kde majú podobný „veniec“, tzv. korunu z hrozna, ktorá je veľmi obľúbená najmä u návštevníkov modranského vinobrania.

Zhotoviteľom maľby je známy lokálny umelec Dominik Trusina, ktorý kreslil aj vyššie spomínaný streetart v Modre. Mnohí ste mohli Dominika zazrieť pri múriku počas prechádzok a isto ste si všimli, že aj napriek zimnému počasiu boli jeho ťahy štetcom presné a výsledný efekt neovplyvnila. Neodradilo ho ani poškodenie múrika, ku ktorému došlo v decembri, kedy ho akýsi kvázi umelec menom Danzer posprejoval. Múrik bude opravený a následne zabezpečíme aj anti-grafity náter. Dúfame, že mnohých poteší a my sa už teraz tešíme na vaše fotky s dožinkovým vencom.

Mestská polícia na Rybničnej a na Šprinclovom majeri

Text: redakcia
Snímky: archív

V poslednej dobe sme dostali viacero podnetov od vás, občanov, na nedodríavanie verejného poriadku na Rybničnej ulici.

Požiadali sme preto veliteľstvo mestskej polície v Bratislave, aby zabezpečili zvýšený výskyt hliadok mestskej polície na Rybničnej ulici nielen cez deň, ale predovšetkým vo večerných hodinách. dňa 3. 2. 2021 sme na jednej takejto pochôdzke boli spoločne s kynológmi z mestskej polície.

Chlapi urobili pochôdzku okolo oboch blokov, skontrolovali, či sú zabezpečené autá na parkovisku a prezreli aj celkové okolie tejto oblasti. Večer bol naozaj pokojný a polícia nezistila žiadne porušenie zákona.

Okrem Rybničnej ulice sme zašli aj na Šprinclov majer, kde je zvýšený výskyt ľudí bez domova, ktorí sa začínajú prejavovať agresívne. Hliadka priestor skontrolovala a taktiež sa tam nevyskytol žiadny problém, ktorý by bolo potrebné riešiť. Dohodli sme sa, že podobné pochôdzky budú pravidelné nielen na Rybničnej a Šprinclovom majeri, ale taktiež v iných vytipovaných lokalitách vo Vajnoroch.

Miestne zastupiteľstvo vyhlásilo voľbu kontrolóra

Miestne zastupiteľstvo MČ Vajnory vyhlásilo voľbu kontrolóra na deň 18. 03. 2021.

POŽIADAVKY, KTORÉ MUSÍ KANDIDÁT NA FUNKCIU MIESTNEHO KONTROLÓRA SPLŇAŤ

Kvalifikačné predpoklady – minimálne úplné stredné vzdelanie.

Iné predpoklady – prax vo verejnej správe alebo prax v riadiacej, ekonomickej, právnickej a kontrolnej činnosti, komunikatívnosť, organizačné a riadiace schopnosti, morálna bezúhonnosť.

Kandidáti na funkciu miestneho kontrolóra mestskej časti Bratislava-Vajnory zašlú alebo doručia svoje písomné prihlášky v zalepenej obálke označenej „**Voľba kontrolóra**“ – **NEOTVÁRAŤ**“ najneskôr 4. marca 2021 (t. j. najneskôr 14 dní pred dňom konania voľby) do 15.00 h do podateľne Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, Bratislava Vajnory.

Bližšie informácie sú dostupné na www.vajnory.sk

V hre je pol milióna eur pre zlepšenie kvality nášho života vo Vajnoroch

Text: Ing. Igor Rašla

Predložili sme projekt, ktorý zabezpečí efektívne využívanie vody a zveladenie obce. Ak by sme sa mali vyjadriť obrazne, povedali by sme, že dažďová voda bude akousi živou vodou pre vzduch, ktorý dýchame, a pre miesto, kde žijeme. Reálne však hovoríme o projektoch, ktoré pomôžu na jednej strane hospodárne narábať s vodou a zároveň obnovovať spoločný verejný priestor určený vo veľkej miere aj na oddych, aktívny relax. Radi vám ich predstavíme.

Netreba už nikoho presvedčať, že vysoké teploty a nedostatok zrážok v letných mesiacoch nám spôsobujú problémy. Dôsledkom horúčav a sucha je nedostatok vody a s ním spojená ustupujúca zeleň, prašné prostredie, suchý vzduch, smädne studne... Neodmysliteľné sú naopak i nárazové lejaky či povodne. Otázka vody, hospodárenia s ňou, je témou, ktorá je živá aj u nás, vo Vajnoroch. Preto sme sa rozhodli zapojiť do výzvy pre projekty, ktoré sa zaoberajú vodozádržnými opatreniami, čiže spôsobmi ako efektívne zachytávať zrážkovú vodu s cieľom zmiernenia

negatívnych dôsledkov už spomínaných klimatických zmien. Ich realizáciou zásadným spôsobom prispejeme aj k zveladeniu a sfunkčneniu spoločného verejného priestoru, v ktorom žijeme.

O ČOM HOVORÍME?

Najskôr vysvetlíme, ako vyzerajú vodozádržné opatrenia v praxi. Ich úlohou je maximálne zúžitkovať vodu z dažďov, vytvoriť jej možnosti, aby sa čo najrýchlejšie dostala do zeme, ale aj budovať systémy, ktoré umožnia vytvárať jej zásoby a čerpať z nich, keď je to potrebné. Tieto opatrenia prospievajú nielen zemi, ale i vzduchu, ktorý dýchame. Patria medzi ne napríklad bioretenčné (zadržiacie systémy tvorené rastlinami) – ako dažďové záhrady, zberné jazierka, umelo vytvorené mokrade, ďalej i náhrady nepriepustných povrchov napríklad plnevegetačné zatrávnovacie tvárnice, aby voda lepšie vsakovala do zeme. Ako efektívne opatrenia sa ukazujú i vsakovacie a zadržiacie (retenčné) systémy budované pod povrchom, zberné nádrže vody, rôzne vsakovacie pásy, priekopy či čoraz obľúbenejšie vegetačné strechy alebo steny. Na jeseň minulého roka sme sa do budovania vodných záhrad pustili aj v našej obci. Vznikli popri cestách, aby dažďová voda nekončila hneď v kanalizácii, ale dostala šancu vyparovať sa.

RIEŠENIA PRE VAJNORY OD RENOMOVANÉHO ODBORNÍKA

Projekt Vodozádržné opatrenia vo Vajnoroch pripravujeme od mája roku 2020. Návrh zahŕňa celkom sedem miest v rámci Vajnor, ktoré budú revitalizované. Ide o Materskú školu Koniarkova, Roľnícku ulicu, Park Kataríny Brúderovej, Park Pod lipami, Rakús park, ulicu Na doline a budovu MÚ Vajnory. Získaním dotácie by sme vyriešili dve dôležité veci „v jednom“ – problémy s vodou i verejným priestorom. Spomínané riešenia pripravujeme v spolupráci s inžinierom Jánom Heribanom. V oblasti vodohospodárstva je všeobecne uznávanou kapacitou a rešpektovaným odborníkom, čo je najlepšou referenciou a zárukou, že jeho profesionalita a kvalita je nespochybniteľná. Podľa návrhov Ing. Heribana sa zrealizovali už niektoré úspešné riešenia aj v našej mestskej časti, kde prax potvrdila ich správnosť. Napríklad vodné poldre, nádrže, ktoré slúžia ako protipovodňová ochrana.

KDE SME A ČO MÁME PRED SEBOU

Výška celkovej dotácie z eurofondov, o ktorú sa uchádzame, je 511 350 eur. Zapojenie sa do výzvy na projekty financované EÚ znamená pre obec i šetrenie vlastných zdrojov, ktoré môžeme využívať na iné potreby. Pol milióna eur je rozhodne suma, o ktorú sa oplatí uchádzať zmysluplným projektom, s potenciálom ďalej sa rozvíjať.

Je veľmi dôležité, že poslanci miestneho zastupiteľstva projekt schválili ešte koncom roka 2020 a neodložili rokovanie na januárovú schôdzu. Tým by sa samotné podanie projektu posunulo o viac ako pol roka a celý proces by sa predĺžil približne o 12 až 16 mesiacov. Takto sme sa mohli zapojiť už do prvého kola výzvy.

O postupe projektu vás budeme priebežne informovať vo Vajnorských novinkách i na FB profile obce.

K medzinárodnému úspechu Univerzity tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave prispeli aj seniori z Vajnora

Text: Janka Chladecká

I napriek súčasnej situácii, izolácii seniorov a prerušeniu výučby na univerzite tretieho veku, sú naši seniori v online svete stále spolu. Dokazujú svoju nekonečnú životnú energiu, informujú sa, ako prežívajú súčasnú neľahkú dobu, a vzájomne si tak odovzdávajú optimizmus a vieru, že čoskoro sa opäť vrátia do našich učebníc.

V apríli 2020 sme zverejnili výzvu svetovej organizácie univerzít tretieho veku AIUTA a partnerov z Číny World Senior Tourism Congress WSTC pre všetkých študentov. Názov súťaže bol „Umenie života za každých okolností“. Celkovo

sa do nej zapojili univerzity tretieho veku z dvadsiatich krajín sveta – Austrálie, Brazílie, Bolívie, Číny, Kolumbie, Francúzska, Islandu, Indie, Talianska, Japonska, Libanonu, Maroka, Mexika, Mongolska, Portugalska, Rumunska, Senegalu, Slovenska, Španielska a Thajska.

Z celkových 5 kategórií sa za našu UTV EUBA do medzinárodnej súťaže zapojilo 14 seniorov v štyroch kategóriách. V troch z nich boli úspešní a získali ocenenie.

V kategórii Fotografia zo športovej aktivity získali striebro pani Beáta Veverová, Univerzita tretieho veku Vajnory, a mimoriadnu cenu excelentnosti získala pani Mária Šimnová.

V kategórii Tvorivosť za výrobu svojich sôch s ucelenou metodikou postupu výroby získala striebro pani Daniela Leštinská. Za techniku drevorezby bol striebrom oce-

nený pán Ján Ferienc. Mimoriadne ceny excelentnosti získali pani Cecília Hudecová za techniku paličkovania a pani Eva Feriancová za výrobu šperkov.

Mimoriadne ceny excelentnosti za svoje obrazy v kategórii Maľba dostali pani Josephine Swift, Univerzita tretieho veku Vajnory, a pani Mária Šimnová.

Všetky práce našich ocenených seniorov budú vystavené v novom Múzeu umenia Univerzít tretieho veku v Číne v meste Yantai. „Univerzita tretieho veku napísala ďalšiu kapitolu svojho príbehu, naši seniori sa zapojili do medzinárodnej súťaže a v silnej konkurencii získali osem ocenení. Pozitívna informácia týchto dní a veľmi pekný úspech. Sme hrdí, ďakujeme, blahoželáme a veríme, že čoskoro sa opäť budeme stretávať v priestoroch našej alma mater a budeme pokračovať v štúdiu.“ – povedal rektor EU v Bratislave prof. Ferdinand Daňo.

Vajnorská včelnica

Text: Soňa Molnárová

Študenti univerzity tretieho veku ešte na konci minulého leta rozbehli projekt Vajnorskej včelnice, aby pre včelie rodiny bolo všetko pripravené, keď sa príroda začne prebúdzat zo zimného spánku. Gestorom tohto projektu je priamo dekan Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity Ing. Peter DRÁBIK, PhD., MSc., dlhoročný registrovaný včelár. Počas zimy pre našu včelnicu pripravuje tzv. „odložence“, mladé včelie rodiny, ktoré sa koncom apríla nasťahujú do pripravených farebných úľov. Počas zimy mestská časť zakúpila všetko potrebné pre založenie včelnice - úle, pláсты, rámiky a veľa nevyhnutných pomôcok pre prácu včelára. Pod dozorom tohto skúseného včelára sa bude do tajov práce s včelami zaslávovať študentka Univerzity tretieho veku vo Vajnoroch, Beata.

No založením včelnice sa náš projekt nekončí. Spoločne s pánom dekanom pripravujeme naučný chodník pre deti, kde sa hravou formou dozvedia všetko o včielkach. Chodník ich privedie do bezpečnej vzdialenosti k úľom. Takto vznikne pekná spolupráca seniorov a detí. A na záver to najdôležitejšie - na jar nájdete Vajnorskú včelnicu na Jurskej ceste. Verím, že sa nám projekt vydarí a o rok budeme stáčať prvý vajnorový med.

Včelie úle

Seniordom je stále našou prioritou

Text: Michal Vlček

Jedným z hlavných cieľov, ktoré sme si pri štarte volebného obdobia určili, je vybudovanie nového zariadenia a zvýšenie kvality a dostupnosti služby pre našich seniorov. V tom čase ešte nikto z nás netušil, že nás zasiahne pandémia COVID-19, a o to viac tento cieľ naberá na aktuálnosti.

Služby súčasného seniordomu sú poskytované v areáli Alviano v nehnuteľnosti v správe mestskej časti a sú prevádzkované občianskym združením Prosenior. Nezabúdame ani na súčasný seniordom, aby jeho klienti prežili dôstojnú jeseň svojho života. Minulý rok sme investovali 7200 eur do nevyhnutnej opravy strechy. Napriek tomu našim prioritným zámerom naďalej ostáva vybudovanie nového zariadenia – s väčšou kapacitou a novým, krajším prostredím.

Nové zariadenie je plánované na Roľníckej ulici na pozemku bývalej pastierne. Tento zámer počítá na pozemku s dvomi samostatnými časťami, jedna ako zariadenie pre seniorov a druhá ako špecializované zariadenie pre seniorov. Nové zariadenie, tak ako je navrhnuté, bude poskytovať svoje služby pre 24 ľudí.

Celková investícia na výstavbu je v predpokladanej výške 2 milióny eur. Pri rozpočte našej mestskej časti takúto investíciu ne-

Seniordom – vizualizácia

dokážeme realizovať z vlastných zdrojov. Z tohto dôvodu sme sa ešte v roku 2018 začali uchádzať o finančné prostriedky zo zdrojov EÚ prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP). Že získanie tejto podpory nie je jednoduché ani automatické, sme sa presvedčili koncom roka 2018, kedy bola naša žiadosť zamietnutá. Na obidva objekty máme vydané právoplatné stavebné povolenie spolu s búracím povolením na pôvodnú stavbu. Počas celého roku 2019 sme intenzívne hľadali ďalšie alternatívy ako zámer seniordomu posunúť bližšie k realizácii. Jednou z ciest stále ostáva možnosť uchádzať sa o zdroje EÚ prostredníctvom IROP v plánovanom opätovnom vyhlásení výzvy. Faktom je, že v rámci pôvodnej žiadosti boli spolu s našou žiadosťou za-

mietnuté aj ďalšie podobné projekty iných mestských častí či obcí na Slovensku. Nevyčerpané zdroje EÚ naznačovali pravdepodobnosť opätovného vyhlásenia výzvy. Zmenou vlády sa tento náročný administratívny proces prípravy opätovného vyhlásenia výzvy spomalil. Kompetencie IROP prešli z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na novovzniknuté Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. O spoločnej spolupráci sme sa pokúšali rokovať aj s magistrátom hlavného mesta či Bratislavským samosprávnym krajom (BSK) – kde by jednou z možností bolo zriadenie domu sociálnych služieb (DSS), ktoré má BSK priamo vo svojej kompetencii. Možnosti združenej investície hľadáme aj v súkromnom sektore v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby. Samozrejme, s podmienkou garancie dostupnosti voľných miest a kvality služieb prioritne pre obyvateľov našej mestskej časti.

V indikatívnom harmonograme výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) v rámci IROP na rok 2021 schváleným dňa 29. 01. 2021 je na modernizáciu sociálnej a školskej infraštruktúry alokovaných 65 mil eur. Plánovaný termín vyhlásenia výzvy je marec tohto roku a ako mestská časť sa v rámci nej budeme opätovne uchádzať o možnosť získania finančných zdrojov. Súčasne však aj naďalej zvažujeme ďalšie možnosti, ktoré sú naďalej otvorené, pretože našou prioritou a cieľom je zvýšenie kvality a kapacity sociálnych služieb pre našich občanov.

Návrh na opravy a rekonštrukcie komunikácií v r. 2021

Chodník na ulici Pri pastierni

Ulica Šinkovské

Ulica Šuty v časti slepej ulice

Text a snímky: Oddelenie stavebné, ŽP, ÚP a dopravy

Na základe každoročnej aktualizácie pasportu komunikácií v správe mestskej časti, v ktorom sa zhodnocuje predovšetkým technický stav jednotlivých komunikácií (t. j. stav vozovky a chodníka) a po odporúčení komisie výstavby, územného rozvoja, životného prostredia a dopravy (stavebná komisia), má

mestská časť Bratislava-Vajnory v pláne na rok 2021 zrekonštruovať **tieto komunikácie:** chodník na ulici Pri pastierni oproti bývalému zbernému dvoru, výtlky, priehlbiny a opravu koreňových mis na ulici Šinkovské a dobudovanie chodníka na ulici Šuty v časti slepej ulice.

Informácia k podávaniu návrhov do participatívneho rozpočtu 2021

Text: (r)

Mestská časť Bratislava-Vajnory aj v roku 2021 ponúka obyvateľom možnosť zúčastniť sa na využití vylepšenej časti financií z rozpočtu mestskej časti, tzv. participatívneho rozpočtu. Pre rok 2021 je suma nezmenená, vo výške 12 000 €. Obyvatelia Vajnory majú opäť možnosť navrhovať vylepšenia mestskej časti a následne hlasovať o jednotlivých návrhoch, z ktorých tie úspešné budú následne zrealizované.

ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ FUNGOVANIA PARTICIPATÍVNEHO ROZPOČTU

Zámerom návrhu na využitie participatívneho rozpočtu má byť konkrétne opatrenie,

ktoré bude slúžiť obyvateľom mestskej časti a prispeje k skvalitneniu a zlepšeniu života v mestskej časti.

Navrhnutý projekt môže mať charakter jednoduchšej zmeny verejného priestoru alebo môže pre obyvateľov mestskej časti podporiť nové kultúrne podujatia či služby. Projekt sa však môže realizovať len na území mestskej časti a na majetku mestskej časti alebo na majetku v správe mestskej časti BA-Vajnory.

Návrhy na projekty môžu obyvratelia podávať **do 31. marca 2021**, a to písomne (hodiť do schránky pri miestnom úrade alebo zaslať poštou), telefonicky alebo elektronicky na e-mail: vajnory@vajnory.sk.

V priebehu mesiaca marec MČ Bratislava-Vajnory návrhy vyhodnotí a zostaví sa štandardný cenový odhad tých, ktoré budú následne uverejnené na webovej stránke www.vajnory.sk, ako aj vo Vajnorských novinkách. Obyvatelia potom v priebehu mája 2021 svojím hlasovaním rozhodnú o tom, ktoré z návrhov budú vo Vajnoroch spoločne v roku 2021 zrealizované.

Podrobné pravidlá fungovania participatívneho rozpočtu z dôvodu ich rozsahu sú zverejnené na webstránke mestskej časti.

Vopred ďakujeme všetkým obyvateľom, ktorí svojimi návrhmi prispievajú k skvalitneniu a zlepšeniu života vo Vajnoroch.

Predstavujeme vám OZ Brúderka

Text a snímka: Jana Besedová,
predsedníčka OZ Brúderka

Vo Vajnoroch máme tri rodičovské združenia – pri ZŠ Kataríny Brúderovej, pri MŠ Koniarkova a jedno má aj ZŠ Jána Pavla II. V roku 2019 vzniklo občianske združenie pri ZŠ K. Brúderovej: OZ Brúderka.

Založili sme ho preto, aby sme mohli ešte viac pomáhať našej škole, ale aj vajnorským deťom získavať dotácie a podporovať školu v rozvoji. V podstate pokračuje v pôvodnom rodičovskom združení, ktoré kedysi dlhé roky viedli Lýdia Matulová a Ľudmila Zajková – za čo im patrí vďaka.

Rodičovské združenie pravidelne prispieva na kúpu interaktívnych tabulí, na rôzne školské aktivity našich detí, výlety, súťaže, na drobné darčeky, hygienické potreby pre školu, hračky do školských klubov, skrátka na všetko, čo je potrebné.

Covid-19 zasiahol aj nás, a preto museli byť naše priority presmerované. V prvej vlne

sme zakúpili 6 tabletov s perami pre potreby učiteľov počas domáceho vzdelávania a následne ich budú používať naše detičky na prvom stupni. Aby ich mohli využívať všetky deti na hodine, plánujeme dokúpiť ďalšie kusy. OZ Brúderka pomohla s financovaním 30 ks licencií MS Office.

Keďže sa nemôžu konať žiadne hromadné spoločenské, kultúrne aktivity, výlety ani edukačné prednášky, tak väčšina rodičov na konci roka odhlasovala zakúpenie darčkových poukážok ako poďakovanie učiteľom, pretože prechod do online sveta je pre nich rovnako náročný.

Naša škola je aktuálne vybavená interaktívnymi tabuľami a reagujeme na potreby školy. V budúcnosti by sme sa chceli zamerať na rôzne kultúrno-spoločenské aktivity, prípadne (po dohode s pánom riaditeľom a MÚ) na dobudovanie rôznych hracích prvkov na dvore, stojiska na kolobežky, bicykle. Samozrejme, tomu predchádza synchronizácia s plánovanou dostavbou našej školy.

Plánujeme sa aktívne zapájať do rôznych výziev, dotácií. V budúcnosti by sme radi zapojili aj deti do rôznych, napr. ekologických, projektov na škole. Chceli by sme spo-

lupracovať so školským detským parlamentom a zapájať deti do diania v našej škole, aby participovali na rozvoji svojho okolia, či už v škole alebo v obci. Okrem rodičovského združenia pri škole funguje veľmi aktívne aj rodičovské združenie pri našej materskej škôlke. Rodičia z MŠ Koniarkova už založili tiež vlastné občianske združenie a v ďalšom roku už bude fungovať nové OZ Škôlkareň. Vďaka Vaším peniazom a 2 % majú deti v škôlke nové hracie prvky, divadielka, dezinfekčný stojan a iné.

Keďže sa nedali realizovať žiadne aktivity v interiéri, podarilo sa nám spolu s rodičmi a MÚ zorganizovať Mikuláša a pre deti aj vozenie na koči s maskotmi Shrekom a Sobilkom.

Naša vďaka patrí aj riaditeľovi školy p. Kráľovi a riaditeľke škôlky p. Vajdovej, pretože sa s nimi výborne spolupracuje a verím, že to vidia a cítia aj naše deti a rodičia.

Dovoliť si Vás týmto poprosiť: ak môžete, venujte OZ Brúderka alebo RZ pri materskej škole svoje 2 % dani za rok 2020. Tlačívá nájdete na stránkach školy alebo škôlky, príp. na facebooku. Tým, ktorí prispievajú pravidelne, srdečne ďakujeme.

Haló, počujeme sa?

Text: Darina Olahová, Lívia Kurinová
ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II., Bratislava
Snímka: Michaela Kráľovičová

Už nejaký čas sú školy zatvorené a výnimkou nie je ani tá naša. Obývačky, kuchyne, spálne sa zrazu stali provizórnymi triedami. Rodičia začali z detských izieb počúvať výklad o vzniku pyramíd, chemických vzorcov, Pytagorovej vete či oprášili vedomosti o Štúrovi, Bernolákovi a iných veľikánoch.

My, učitelia, sme sa počas online hodín dozvedeli, kedy zvyknú mamy vysávať, spoznali sme domáce zvieratká, ktoré sú občas súčasťou hodín. Slová Zoom a Edupage skloňujeme častejšie ako inokedy. Stali sa pre deti, rodičov i nás, učiteľov, novými členmi domácnosti, dennou rutinou, no častokrát aj skúškou trpezlivosti. Hovorí sa, že trpezlivosť ruže prináša. Ruže nám, žiaľ, neprišla, no na oplátku nám priniesla rôzne výrazy žiakov na opačnej strane monitorov. Niekedy to bol úsmev, inokedy nuda, znechutenie, únava či zasnívanosť. Výrok: „Haló, počujeme sa?“ sa zrazu stal prvou vetou dialógov a nahradil krásny pozdrav Dobré ráno alebo Dobrý deň. V triede by sa to nestalo. Tam sme sa niekedy až priveľmi počuli. Aká je to irónia! Ako sa všetko v priebehu pár dní zmenilo...

Neostávalo nám nič iné len absolvovať súkromný IT rýchlokurz, aby online vyučovanie prebiehalo bez problémov. My sme sa, samozrejme, z každého úspechu veľmi tešili. Ale ako to už býva, kým sa jedna strana teší, druhá narieka. Tou druhou boli naši žiaci. Zrazu si našli online písomku alebo test, s ktorými sa museli popasovať, a to veru úsmevy neprišlo. Naopak, keď sa žiaci usmievali

a žartovali, my, učitelia, sme nariekali. Áno, online vyučovanie prinieslo zo strany žiakov aj veľa kanadských žartíkov, čo v učiteľoch vyvolalo opäť ďalší rýchlokurz trpezlivosti.

Je veľkou pravdou, že nikto z nás to takto neplánoval. V kútku duše každý dúfal, že sa školy nezatvoria a my budeme môcť učiť tvárou v tvár v našich vyzdobených triedach. Aj tu opäť platí starý dobrý výrok: „Je lepšie raz vidieť, zažiť ako stokrát počuť.“ My sme zažili a zo srdca si prajeme vidieť sa opäť z očí do očí na Osloboditeľskej 27.

Z podnetov občanov

Text: Bc. Ivan Gorcs

Dôležitou súčasťou zabezpečenia poriadku v parkoch a verejných priestranstvách Vajnor sú rozmiestnené parkové smetné koše (47 ks) a koše na psie exkrementy (37 ks).

Na úvod nám dovoľte ozrejmiť, ako vo Vajnoroch funguje vyňasanie košov. O vyprázdňovanie parkových košov sa starajú pracovníci hospodárskej správy. Vyprázdňovanie košov na exkrementy a dopĺňanie vrecúšok na ich zber zabezpečuje externý dodávateľ. Koše boli rozmiestnené hlavne v centrálnej časti Vajnor. Aj na základe podnetov od obyvateľov sme začali postupne tieto koše dopĺňať. Na umiestnenie nových košov boli vytipované 4 vhodné lokality. Jeden kôš po oprave zo starších zásob sme umiestnili na začiatku Jurskej cesty – ulica Na doline oproti parkovacím miestam, kde psi hneď ako vyskočili z áut vykonávali potrebu na trávniku pri rodinných domoch. Ďalej sme doplnili koše na exkrementy na koniec Vajnor, 1ks pri priechode z ulice Pri struhe na Roľnícku, 2ks na ulicu Za humnami, 1 ks na časť Tomanovej ulice oproti bytovému domu a 1ks k mostíku cez vajnorský kanál pri konečnej zastávke autobusov. Pre urýchlenie ich inštalácie sme zvolili lacnejšiu náhradu v podobe zelených plastových košov, ktoré si ale mnohí mylia s košmi na bežný odpad. Pre zjednotenie vzhľadu košov a jednoduchšie rozlíšenie

Pracovníci HS pri umiestňovaní smetných košov

Spomíname na vzácného človeka Ondreja Dema

Ondrej Demo

Manželia Demovci

Text: Stanislav Bachleda
Snímky: archív

Významný slovenský etnomuzikológ, folklorista, skladateľ, hudobný redaktor Ondrej Demo sa narodil 14. januára 1927 v Branove. Ľudovú školu navštevoval vo svojej rodnej obci, do meštianskej školy chodil vo Dvoroch nad Žitavou (1942 – 1944). Pedagogické lýceum v Leviciach začal navštevovať v roku 1944, avšak kvôli vrcholíacej vojne musel štúdium prerušiť. Po jej skončení pokračoval vo vzdelávaní (1945 – 1948) na Učiteľskej akadémii v Bratislave. Po absolútoriu sa začala jeho krátka pedagogická činnosť v oblasti hudobnej výchovy a slovenského jazyka v Klížskej Nemej a v Čičove.

Po ukončení základnej vojenskej služby v roku 1953 začal pracovať ako redaktor v Redakcii ľudovej hudby Československého rozhlasu v Bratislave, kde pôsobil až do roku 1991, avšak s rozhlasom spolupracoval aj v naďalej. Popri tejto činnosti študoval na Hudobnej katedre Vysokej školy pedagogickej v Bratislave odbor hudobná výchova a teória, ktorú ukončil v roku 1960. Titul doktor filozofie získal na Katedre hudobnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v roku 1975. Bol externým aspirantom v Hudobnom ústave Slovenskej akadémie vied v odbore etnomuzikológia a v roku 1983 získal hodnosť kandidát vied o umení (CSc.).

Ked' som v septembri roku 1967 nastúpil do svojho prvého zamestnania v Československom rozhlase, hudobné redakcie sídlili na dnešnom Jakubovom (vtedy Leninovom) námestí. Hneď prvou úlohou bolo vybrať do silvestrovského programu aj folklórnych umelcov. Osobitný záujem bol o pani Darinku Laščiakovú, a tak som zavolať do folklórnej redakcie, keď sa mi ozval zvučný hlas neznámeho pána, ktorý mi ihneď odovzdal k telefónu pani Darinku. To bol môj prvý kontakt s vtedy už známym a populárnym redaktorom Ondrejom Demom. V rozhlase sme sa často nestretávali. Venoval som sa iným hudobným žánrom a o rok som odišiel pracovať do redakcie Smeny. K folklóru som sa však predsa onedlho dostal, keď ma redakcia v roku 1969 vyslala na festival do Východnej. V tom čase už patril medzi renomované osobnosti spoluformujúce folklórne dianie na Slovensku nielen prostredníctvom rozhlasových relácií, ale aj ako programový pracovník folklórnych festivalov na Slovensku (Podpolianske slávnosti v Detve, Medzinárodný folklórny festival Myjava a i.).

Ondrej Demo počas svojho pôsobenia v rozhlase vytvoril mnoho pôsobivých relácií. Založil a tridsať rokov pripravoval cyklus Klenotnica ľudovej hudby, v ktorej predstavil stovky súborov a sólistov venu-

júcich sa šíreniu slovenskej ľudovej hudby v jej autentickej podobe na Slovensku i v zahraničí. Rozhlas začal cyklus vysieľať 23. októbra 1966. Stal sa natoľko populárny, že vznikol aj Kruh priateľov ľudovej hudby. V roku 1970 podnietil vznik medzinárodnej súťaže rozhlasových nahrávok ľudovej hudby Prix de musique folklorique de Radio Bratislava, v ktorej sa počas dvoch desaťročí prezentovalo viac ako pol stovky európskych rozhlasových staníc. Táto súťaž posunula slovenský folklór kvalitatívne na vyššiu, medzinárodnú úroveň najmä hodnotnými nahrávkami, ktoré sa dostali do medzinárodnej vysielacej siete. V roku 1978 založil a až do svojho odchodu z rozhlasu sa podieľal na formovaní Orchestra ľudových nástrojov (OLUN). Slovenský rozhlas zaradil jeho nahrávky autentického folklóru do svojho zlatého dokumentačného fondu. Ondrej Demo bol aj plodným autorom. Pre OLUN, Spevácky zbor Lúčnica, Rodokmeň a rôzne folklórne súbory kompozične spracoval takmer dvesto partitúr. V roku 1990 založil a stal sa umeleckým vedúcim a zbormajstrom Speváckeho zboru Jána Pavla II. vo Vajnoroch, ktorý viedol do roku 2011.

Ondrej Demo bol autorom a režisérom mnohých programov na folklórnych festivaloch vo Východnej, v Detve i na Myjave. Bol členom odborných porôt na celo-

slovenských i medzinárodných hudobno – folklórnych súťažiach. Okrem odbornej muzikologickej, redaktorskej, autorskej a organizátorskej práce sa angažoval aj ako člen Spolku hudobného folklóru, od roku 1995 aj ako jeho predseda (funkciu vykonával do roku 2018). Následne ho predstavenstvo spolku zvolilo za čestného predsedu. Okrem množstva odborných etnomuzikologických štúdií a článkov o slovenskom folklóre je tiež autorom kníh *Spieva Janka Guzová, Folklórna hudba v rozhlase na Slovensku, Vianočné ľudové koledy, vinše a hry, Vajnory spievajú, monografie Pavol Tonkovič, Z mojej klenotnice, a spoluautorom publikácií a kníh (Naše Vajnory, Žatevné a dožinkové piesne, Myjava, Cífer, Branovo – história, život a tradície a ďalších.*

Ondrej Demo je držiteľom mnohých ocenení: Zlatý mikrofón (1986), Zlatý erb Opusu (1987), Zlatá medaila Folklórneho festivalu Východná (1987), Zlatá medaila Folklórnych slávností pod Poľanou v Detve (1987), Plaketa Jozefa Murgaša (1996), Cena Pavla Tonkoviča (1997), Plaketa hlavného mesta Bratislavy (2002), Cena Fra Angelica (2005) a Veľká cena SOZA (2007). V roku 2005 mu udelili čestné občianstvo v Terchovej, v roku 2007 v Branove, v roku 2014 Cenu Folklórneho festivalu Východná a v roku 2017 ho poctili Cenou Ministra kultúry SR.

Vzťah Ondreja Demu k umeniu nášho národa vystihuje citát z jedného z rozhovorov s ním: „Čaro slovenskej prírody je späté so zvukmi, ba i s hudbou prírody. Koľko krásy počujeme počas letných dní na poliach, lúčkach, lesoch... Spevy hrabáčok, zberáčiek čučoriedok a ďalších, koľko krásy v ujúkaní z kopca na kopec, koľko otázok v piesňach, koľko odpovedí. Sú to jedinečné význaná, ale aj jedinečné výpovede v krásnej spevu. Predovšetkým spev i v mnohohlasných prejavoch má na Slovensku jedinečnú krásu. Napríklad spev hrabáčok v Štrbe, spev koscov v Šumiaci s jedinečnou ozvenou prírody...“.

Aj vo vysokom veku vynikal spontánnym záujmom o dianie v kultúre a umení, tvoril, rád pomohol, poradil, podporil, aktívne sa zúčastňoval na podujatiach Spolku hudobného folklóru, ktorý mu k deväťdesiatinám pripravil reprezentačný koncert. Bude nám veľmi chýbať.

Rozlúčka s Ondrejom Demom

Text: Katarína Pokrivčáková
a Soňa Molnárová

*To nie je pravda,
Neverím, že ťa niet.
To nie je pravda,
Neverím, že neozveš sa viac,
Že nepocítim stisk tvojej ruky.
Že sa ma tvoj úsmev viacej nedotkne.
Neverím, že ťa už niet. Budeš nám chýbať,
všetkým, čo sme ťa mali radi
A ktorých si mal rád ty...*

Nielen po celých Vajnoroch, ale aj po celom Slovensku sa v sobotu 19. decembra 2020 ako blesk rozšírila správa, ktorá oznamovala neuveriteľne krutú zvesť, že naposledy vydýchol Ondrej Demo. Bolo to práve v tento deň, keď nami otriasla smutná správa, že etnomuzikológ, redaktor, zberateľ, skladateľ – spracovateľ (folklórnej hudby), zbormajster a organizátor hudobného života už medzi nami nie je. Nepredstaviteľné sa stalo skutočnosťou – strašnou a nezmieriteľnou. Namiesto milého teplého slova a chlapy podanej ruky sme sa stretli s pochmúrnou tvárou smrti, ktorá nepoznala zľutovanie a k slovám útechy bola hluchá. Posledný odchod na cestu bez nenávratna je príliš bolestný.

Naučili sme sa rešpektovať nezmeniteľný zákon, že všetko živé, čo raz prišlo na tento svet, musí po naplnení svojich dní odísť. Odveký je tento zákon zrodu a zániku a my ľudia zostávame bezradní a podriadení niečomu, čo je silnejšie ako my.

Všetko, čo sa zdalo tak prirodzené, tak samozrejmé, že pán Ondrej Demo tu medzi

nami bol, nadobudlo teraz rozmer vzácnosti, jedinečnosti a neopakovateľnosti a v tom nesmiernom bôli žiadne slová nedokážu zotrieť z očí najbližších a priateľov tieň bolesti, ktorý tam ostane.

Odišiel takmer mesiac pred dovŕšením krásnych 94 rokov života. Jeho vášeň pre hudbu, a folklór zvlášť, ho poháňala vpred k novým méтам, splnil si veľa hudobných plánov či v Slovenskom rozhlase, v kompozično hudobnom spracovaní partitúr pre spevácke skupiny alebo ako umelecký vedúci a zbormajster Speváckeho zboru Jána Pavla II. v našej mestskej časti. Spolupracoval s folklórnou skupinou vo Vajnoroch i s dychovkami z Vajnor. Aj vďaka nemu

máme dnes podchytenú Vajnorskú svadbu na LP či mnoho dokumentov s folklórnou tematikou, ktoré sa stali nedomyšliteľnou súčasťou nášho kultúrneho dedičstva a na ktorých sa zúčastňovala takmer celá dedina. Bol autorom námetu a scenára nezabudnuteľných podujatí, ako napr. O víne pri víne či Pochovávanie basy. Spolupodieľal sa aj na mnohých krásnych publikáciách o Vajnoroch. Posledným jedinečným a vzácnym dielom, ktoré nám Dr. Demo zanechal, je znotovaná publikácia VAJNORY SPIEVAJÚ spolu s nahrávkami na CD. Jeho činnosť bola mimoriadne bohatá a navždy ostane súčasťou nášho kultúrneho sveta, ktorý vždy obdivoval a mal úprimne rád. Nech odpočívá v pokoji.

Ondrej Demo so svojim zborom

Rozlúčka s pánom Antonom Jakubáčom

Text: Soňa Molnárová

*„Nezomrel som, pretože viem,
že budem stále žiť v srdciach tých,
ktorí ma milovali“*

Tieto slová sú napísané na parte pána Antona Jakubáča, ktorého prítomnosť s fotoaparátom na všetkých akciách v našej mestskej časti bola taká prirodzená, že veľmi často sme si ju ani neuvedomovali, tak ako si zväčša neuvedomujeme vzduch či tlkot srdca. Ako by to bolo samozrejmosťou, akosi sme nemali čas sa nad tým zamýšľať, ženie sa a náhlime, ani nevieme kam. Až keď blízkeho človeka navždy odvolá smrť, zachváti nás krutá bolesť, oči zalievajú slzy a náš vlastný život akoby strácal hodnotu. Až po tomto zvieravom ustrnutí zrazu vidíme životodarnosť a skláňame sa nad jeho silou.

Smutná zvesť o smrti nášho spoluobčana pána Antona Jakubáča sa stala pravdou. Už nič nemôže zastaviť jeho odchod do nenávratna. Len nedávno, 22. januára, sme si gratulačným medailónom pripomenuli jeho krásne životné jubileum 90 rokov a 7. februára 2021 prišla správa, že odišiel na cestu, odkiaľ niet návratu.

Určite nie je zbytočné pripomenúť si v tejto ťažkej chvíli jednu zo základných pravd ľudstva. Život, ktorý bol prežitý plodne, v neúnavnej práci pre svojich blízkych i pre spoločnosť, nebol márný, a práve toto môžeme povedať o pánovi Antonovi Jakubáčovi. Každý, kto ho poznal, bude naňho vždy spomínať s úctou ako na človeka, ktorý vedel, pre čo žije a bol oporou svojim blízkym. Možno povedať, že obsah, ktorý vliadol do svojich dní a svojho zavŕšeného života, bol v každom zmysle čínorodý a užitočný. Nežil iba pre seba, žil pre tých, ktorí ho obklopovali. Pohyboval sa medzi nami nenápadne, vždy s fotoaparátom v ruke, aby zvečnil všetky významné udalosti v našej mestskej časti. Fotografovanie bolo od mladosti jeho vášňou, venoval sa mu už ako chlapec. Po odchode do zaslúženého dôchodku z Montážneho podniku spojov, kde prešiel snáď všetkými pracovnými zaradeniami, od výkopových prác cez pokladanie káblov, preberanie káblovej tech-

Anton Jakubáč

niky vo výrobnom podniku až po funkciu technického námestníka, sa naplno začal venovať svojmu koníčku, fotografovaniu, vo Vajnoroch. Cez sakrálnu výšivku a vajnorskú keramiku, kde ho upútala pestrosť farieb, sa so záujmom zameril na dokumentovanie významných udalostí. V roku 2017 v spolupráci s mestskou časťou vyšla vo vydavateľstve Kozák Press kniha pod názvom MOZAIKA VAJNOR VO FOTOGRAFII. Knihu zaplňujú fotografie, ktoré mapujú život vajnorskej komunity v rokoch 2013 až 2015 zachytené objektívom pána Antona Jakubáča.

V každom z nás, ktorí sme s ním boli v nejakom vzťahu, ostane zlomok jeho života, jeho hlboko ľudských vlastností s úprimným vzťahom k človeku a jeho vedomostí, ktoré ochotne poskytovalo svojmu okoliu.

S pokojom jemu vlastným, hlbokou profesionalitou a s typickým výrazom spokojnosti v tvári dokázal zvečniť ten najdôležitejší okamih v pravú chvíľu. Spomíname na jeho optimistický, láskavý úsmev, ktorým dodával silu a odvalu svojmu okoliu, ukazoval verejnosti zdvorilú a vlúdnu tvár a pre mnohých z nás sa stal vzorom duchovne bohatého človeka. Nech odpočíva v pokoji.

**Odišla tíško.
Skromná vo svojom živote,
veľká vo svojej láske a добрôte.**

V hlbokom zármutku oznamujeme, že naša drahá mama, babka, prababka, sestra, švagriná, krstná mama, teta,

ANNA PRIBIŠOVÁ
rod. Fritzmánová,
nás navždy opustila 20. januára 2021
vo veku 84 rokov.

Smútiaca rodina

Svojou láskou k najbližším a milým úsmevom ostane pani Anna Pribišová navždy medzi nami a v našej pamäti.

Navždy odišiel pán Peter Čertík

Text: Ing. Milada Henkeľová

*Pár chvíľ lúčenia,... už len pár chvíľ,
z tých chvíľ je každá chvíľa cesta kamenná,
už nemám síl,... kráčať po nej, po kameni,...
strácam Vás, ...môj svet sa mení,
strácam Vás,
kým v očiach šumí dážď,
súmrak padá s ním,
s tým dažďom kamenným,
už len pár chvíľ, hoc, mám Vás tak rád,...*

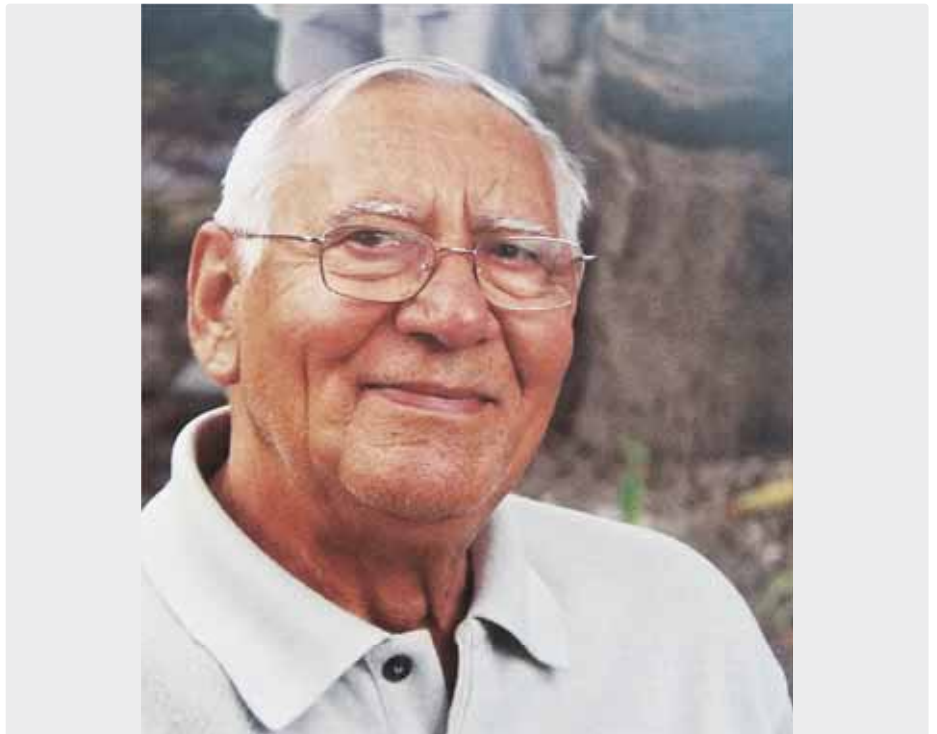
*... zovretie hrdiel, úzkosť tisne
srdcia blízkych*

Dňa 5. novembra 2020 navždy dotĺklo srdce pána Ing. Petra Čertíka, predovšetkým manžela, milujúceho otca, dedka a pradedka, baníka srdcom aj dušou, zakladateľa a konateľa spoločnosti BANSKÉ PROJEKTY, uznávaného odborníka, srdečného, pracovitého a charakterného človeka, ale tiež priateľa, suseda, spoluobčana Vajnor. Táto chvíľa je pre všetkých o to ťažšia, že odišiel v nútenej izolácii, sám, bez možnosti návštevy či už najbližšej rodiny, kolegov a priateľov, v čase, kedy nemáme všetci možnosť osobne vzdať mu patričnú úctu, poďakovať sa, odprevať ho na poslednej ceste.

Pán Ing. Peter Čertík sa narodil dňa 29. 6. 1933 v baníckom kraji na hornej Nitre, v obci Cígeľ, okres Prievidza. Ako skromný chlapec z jednoduchých pomerov sa v ťažkých časoch svojou húževnatosťou a rozumom postupne vypracoval od baníckeho učňa cez rôzne pozície na špičkového koncepčného odborníka so širokým obzorom a interesom o veci verejné a technický rozvoj v geológii, baníctve, plynárenstve, v energetike, špeciálnom podzemnom staviteľstve, ale aj ďalších odvetviach. Jeho životná a pracovná cesta nebola ľahká, avšak statočná, plodná a dlhá.

Mal dve rodiny: pracovnú a tú svoju – osobnú, v ktorej viedol všetkých k súdržnosti, spolupatričnosti a vzájomnej úcte. Pre obe bol skalou, o ktorú sme sa vždy mohli všetci oprieť.

Ťažko formulovať vety, ktoré by obsiahli všetky jeho ľudské hodnoty a osobnostné prínosy, či už sa to týka rodinného kruhu alebo pracovného pôsobenia. V konečnom dôsledku my všetci, ktorí sme mali česť sa s ním stretnúť, ich dokonale poznáme. Možno pôsobil dojmom, že práca je to najdôležitejšie, **rodinné puto bolo však ďaleko silnejšie.** Aj keď niekedy uprednostnil prá-

Peter Čertík

cu, vedel, že jeho milovaní mu to odpustia. S jeho spolupôsobením nás spája tiež množstvo humorných situácií, kaskadérstiev, na ktoré sa nedá zabudnúť. Svojím jednoduchým, úprimným správaním a čestným prístupom každého upútal, v okamihu si ľudí získal, stal sa pre nich nezabudnuteľným.

Mal prirodzený rešpekt a úctu nielen zamestnancov spoločnosti, ale aj predstaviteľov a zamestnancov kooperujúcich organizácií, orgánov štátnej a verejnej správy, predstaviteľov cirkvi.

O žiadanosti jeho osoby a akceptácii jeho názorov a prác svedčia pozvania a menovania do komisií, mnohé vládou či už ČSSR, ČSFR alebo SR prijaté strategické dokumenty, postupy, ktorých bol autorom a spoluautorom, ale aj ocenenia jeho práce, ktoré si veľmi vážil a zaväzovali ho, i keď on sám o nich nehovoril.

Jeho odborné pôsobenie, rozhladenosť a rýchlu adaptáciu do problémov **posilňoval významný fenomén, ľudskosť a snaha o čistotu a korektnosť vzťahov,** snažil sa s každým zaobchádzať čestne a ani druhých nepodozrieval, že by konali inak. Poznali a vážili si ho odborníci na Slovensku, v zahraničí, ale aj doma, aj v mestskej časti Vajnory. Vajnory a Vajnorčanov mal rovnako rád ako svoje rodisko, Cígeľ, zžil sa s nimi a hrdo sa k nim hlásil.

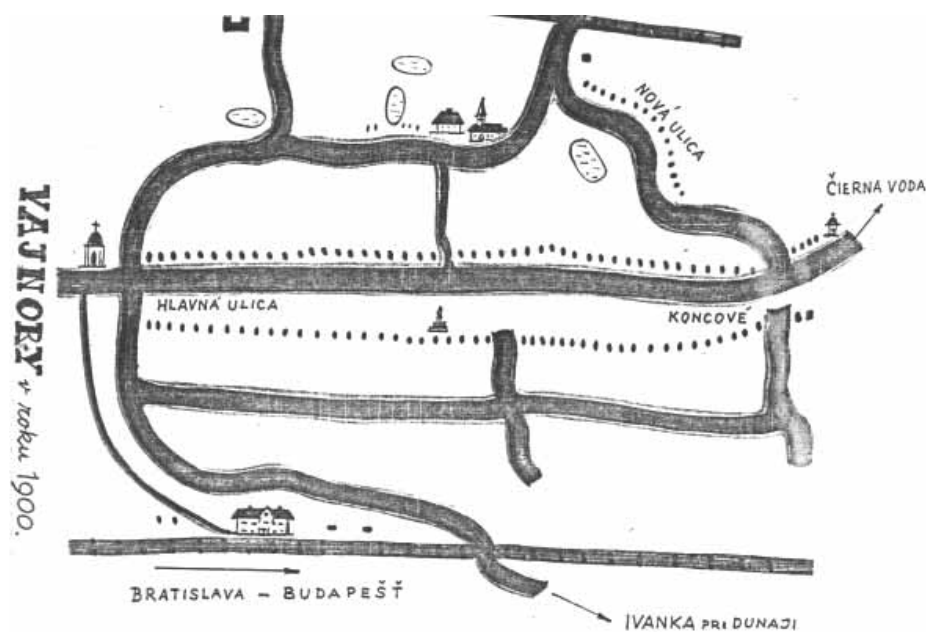
Človek ako bytosť bola pre neho tá najvyššia sviatosť. Snažil sa o konsens, nepoznal nenávisť a aj neprajníkom dokázal odpúšťať. Hádám niet miesta na zemi, kde by sa nebol mohol tento človek vrátiť a snáď asi nie je ani osoby, ktorej by vedome ublížil.

Slovenské aj české odborné časopisy v týchto dňoch prinášajú články o tomto výnimočnom človeku a vysoko ho hodnotia z jeho z odbornej aj osobnostnej stránky.

Za svoju prácu a osobnostné vlastnosti bol veľa ráz ocenený a **boli mu udelené mnohé čestné uznania, ocenenia a vyznamenania** od rôznych štátnych a verejnosprávnych ustanovizní, z rezortu baníctva a geológie, ťažobného priemyslu a **v roku 2004 mu bolo prezidentom SR udelené najvyššie štátne vyznamenanie za významné zásluhy a hospodársky rozvoj SR, „PRIBINOV KRÍŽ III. triedy“.** To nevšedné a najvzácnejšie, ktorého bol hoden, sa síce neudeľuje, **ale právom mu patrí.** Je to ocenenie za ľudskosť, dôstojnosť, obetavosť, za to, že v každej situácii je v pravom slova zmysle **ČLOVEK.** Česť jeho pamiatke!

Krátené z rozlúčky za Banské projekty

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (3)

Vajnory v roku 1900

Zdroj: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Ilustrácie: archív

Po tomto kráľovskom súhlase (Ondreja III., ako bolo uvedené na záver predchádzajúcej časti, pozn. red.) ešte aj ostrihomska kapitula na čele z jej arcibiskupom spomínaným Ladomeriom dňa 16. júna 1297 aj po cirkevnej stránke overila súhlasom túto výmenu a tak obe osady Dvorník a Prača (Vajnory, pozn. red.) sa definitívne stávajú majetkom konventu kláštora sv. Kríža (Heiligenkreutz) v Rakúsku, rádu cistercitov pasovskej diecézy výmenou za Tartoskedd (Tartoskedd = Tvrdošovce, pozn. red.).

Ostrihomskej kapitule však zostalo naďalej možnosť vyberať desiatky. Všetky ostatné práva a náležitosti patriace osadám, ako lúky a pasienky, lesy, stromy, obrobeň a neobrobeň pôda, tribút, dávky z vína prešli už na nového majiteľa spomínaného konventu cistercitov z Rakúska. Pokiaľ ide

o cirkevné desiatky, prepustila ostrihomska kapitula neskôr štvrtinu z nich bratislavskej kapitule, ktorá zase časť prenajímala mestu Bratislave (5).

K vôli pohodlnejšiemu spravovaniu osady Prače a Dvorníka odkúpil konvent Heiligenkreutz roku 1307 kúriu v Bratislave na Michalskej ulici. Peter, ostrihomský arcibiskup a bratislavský kanonik, predal tento svoj majetok cistercitom za ročný poplatok osem libier starých viedenských denárov a jeden talent čierneho korenia (6).

A ako to pokračovalo v nastávajúcim storočí okolo výmeny týchto dvoch osád?

– v Heiligenkreutzi arcibiskup Tomáš, spravujúci toto opátstvo dňa 26. februára 1313 potvrdzuje už predtým vydanú listinu Ladomeria z roku 1297 o výmene Prače za Tartoskedd.

– na druhej strane v Bratislave dňa 24. júna toho istého roku bratislavský župan Ditrich,

– ďalej kastelán a slúžni, vydávajú svedectvo o dohode medzi mestom a konventom spomínaného opátstva v Rakúsku aj vo veci hraníc osady Prača,

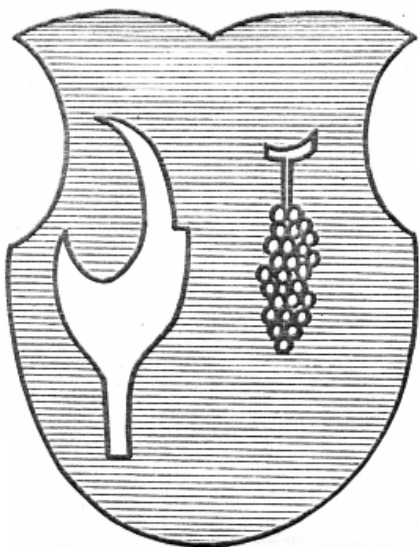
– naostatok 30. mája 1316 vo Viedni Mikuláš, opát kostola Panny Márie Škótskej a Otto, prior rádu kazateľov taktiež potvrdzuje výmenu Prače za Tartoskedd (7).

V tom čase obdobia po roku 1313 sa obe osady a to Prača a Dvorník zlučujú v jednu obec, keď sa pre Praču používa prvý krát názov obce „Weinern“ (Weinern sive Parachan), ale ďalej listinne aj pod inými názvami. Už pred tým obdobím poukazujú odborníci tiež na možnú existenciu osady staršieho slovanského názvu Vinari, čo dovedčuje jej uvedený mladší nemecký názov Weinern.

Tu treba pripomenúť, že roku 1311 daroval mních František Columba konventu cistercov kaplnku sv. Kataríny v Bratislave. Kaplnka bola v priestoroch kúrie, ktorú odkúpili cisterciti pred štyrmi rokmi a podľa nej pomenovali celú kúriu ako „Dvor sv. Kataríny“. Od tých čias tento Dvor vystupoval vždy v súvislosti z Vajnorami. Odtiaľto spravoval konvent osadu a neskôršie pri predaji Vajnor mestu Bratislave predal zároveň kaplnku i Dvor sv. Kataríny i napriek tomu, že si cisterci v Heiligenkreutzu zabezpečili možnosť spravovať Vajnory. Postupom času bolo pre nich asi výhodnejšie dávať osadu so všetkými úžitkami do prenájmu mestu Bratislave, ktorému jej neskôr aj predali.

Už začiatkom tohto storočia, pred týmito udalosťami, sú náznaky predaja obce. Hovorí o tom zo záznamov spísaného 13. augusta 1323 vo Vyšehrade, kde sa hovorí, že kráľ Karol I. súhlasí s tým, aby Peter syn Bydov a Ján Gumba predali osadu mestu Bratislave. Avšak hneď 20. septembra toho roku vydáva ten istý kráľ dekrét v ktorom mení predchádzajúce rozhodnutie a daruje mestu ako zem Dvorník a pri tom aj osadu s majetkom a tak na základe tejto d o n á c i e zostalo mestu Bratislave poddanskou obcou až do skončenia feudalizmu. Potom hneď obce poskytol aj trojročnú úľavu od daní (8).

V tomto období prichádza pravdepodobne k doosídľovaniu okolia Bratislavy, teda aj Vajnory, novými usadlíkmi. Dokazuje to nariadenie zo dňa 30. novembra 1344 z Vy-

Erb Vajnor zo 16. storočia

šehradu kráľom Ľudovítom I., v ktorom zakazuje prekážať tým, ktorí chcú zem Dvorník osídliť a tam sa usadiť. Toto rozhodnutie kráľa musel zobrať na vedomie aj bratislavský župan so sídlom v tom čase v Budíne zápisom z 8. mája 1348. Sám kráľ berie dokonca do ochrany týchto nových usadlíkov (9).

Ďalší majitelia pozemkov v oblasti chotára, pochopiteľne grófi, sa spomínajú ešte mimo jurských aj pezinskí grófi v severnej časti chotára, kým vo východnej časti bol už v roku 1324 ako majiteľ poľnohospodárskej pôdy gróf Mikuláš, syn Lökösa z Čeklísa, kým predtým bolo spomínané, že túto pôdu vlastnili opáti z Heiligenkreutzu (Szentkeresti) v Rakúsku. Nie sú však záznamy o predaji, alebo príp. delení týchto majetkov v oblasti Vajnor (10).

Vrátíme sa však k cirkevným patriotom v obci. Zdá sa, že opátstvo cisteriánov

v tom čase ako majiteľ pozemkov vo Vajnoroch nemalo dostatok peňazí, lebo začínajú s predajom niektorých pozemkov, hlavne viníc v prospech mešťanostov z Bratislavy. Svedčí o tom aj jeden z prvých zápisov o súhlase opátstva v Heiligenkreutzu zo dňa 1. februára 1348, kde opát Konrád, ako aj konvent tohto kláštora schvaľuje predaj vinice, syna Beňovho z Rače. Ďalej Jánovi, synovi richtára Jakuba z Bratislavy, neskoršie aj ďalšiemu synovi Mikulášovi (11).

Takto sa stávajú postupne novými majiteľmi predtým cirkevných vinogradov nielen príslušníci menovaného richtára (ovšem tieto boli neskoršie skonfiškované, t. j. zabraté), ale k vlastníctvu vinikajúcich viníc prichádza aj ďalšia smotánka bratislavských pánov a mešťanostov.

Vyhodnotili sme vianočnú súťaž

Vítazná výzdoba

Odovzdanie ceny p. Mrázovi

Text a snímky: (r)

V decembri vyhlásil Miestny úrad Bratislava Vajnory súťaž o najkrajšie vyzdobený dom, predzáhradku alebo balkón. Zo všetkých zúčastnených sme napokon za víťaza určili pána Mráza z Rybníckej ulice, ktorý, ako nám sám povedal, má výzdobu ako koníčka a balkón si vy-

zdobuje pravidelne aj pri príležitosti iných sviatkov. Vzhľadom na stále pretrvávajúce problémy s pandemiou si pán Mráz nemožno prísť po cenu na úrad osobne. Cenu od spoločnosti Kaufland mu preto odovzdal starosta Vajnor dištančne spod víťazného balkóna.

Počiatky pôsobnosti nášho dychového orchestra (4)

Kapleník J. Matula odovzdáva nástroj – 50. roky

Snímky: Vajnory v spomienkach

Aj tretí diel histórie dychového orchestra vo Vajnoroch, zapísanej v tunajšej kronike, sme končili zoznamom členov, tentoraz dvadsiatich siedmich, ktorí vyrastali aj pod vedením kapelníka Martina Krištofiča. V tejto časti sa budeme venovať práci ďalšieho kapelníka, tentoraz Jána Matulu, legendárneho hudobníka, ktorý ovládal viacero hudobných nástrojov. Aj jeho zásluhou sa pôsobnosť dychovky úspešne rozvíjala v nasledujúcich rokoch, ktorú však pretrhla prvá svetová vojna. Krátko sa spomína aj vznik ďalšej dychovky, ktorá však nedlho po vzniku zanikla.

Rokom 1908 končí svoju kapelnícku históriu Martin Krištofič a jeho žezlo preberá v poradí už tretí kapelník Janko Matula, všestranný muzikant, neskoršie preslávený pod menom „dedko Matula“.

Ján Matula sa narodil v roku 1872 a zomrel v roku 1956, keď takmer do konca svojho života hral na dychové nástroje. Začínal ako 8 ročný pod vedením svojho učiteľa Václava Kubištu, najprv na husle, neskoršie aj na dychové nástroje. Jeho najobľúbenejším nástrojom bola "basovka" baskrídlovka, potom eufónium a naposledy trombón. Sám mal početnú rodinu, vychoval deväť detí, z ktorých jeden syn Metod hrával v dychovke na malý bubon už ako 11 ročný.

Pri jeho nástupe do kapelníctva zanechávajú aktívnu činnosť starší hudobníci a to Štefan Krištofič č. 2, Ján Benčíč, Jozef Krištofič, Ján Belaj, Ján Stacho, Štefan Benčíč, Ján Slezák, Ján Fekete, František Orth. Preto bolo jeho prvou úlohou, aby aspoň čiastočne doplnil tieto medzery i keď staršími hudobníkmi a to boli: Ján Grebečí r. 1890, Ján Zeman r. 1890 a postupne i ďalší.

S nácvikom začínali ako ich predchodcovia – hasičskom depe. Od nich (a) zdedili časť zastaralých nástrojov a časť notového materiálu, ktoré si takisto postupne opisovali od vojenských hudieb.

Aj táto kapela vyhrávala v rajóne ich predchodcov. Tak v roku 1908 a 1910 vyhrávajú na miestnych cirkevných oslavách v rakúskom Mariazelli, v roku 1912, a tesne pred prvou svetovou vojnou 1914 na fašiangových zábavách v meste valčíkov Viedne, popritom nevynechávali obce na druhej strane Dunaja ako už bolo spomínané.

Ešte pred prvou svetovou vojnou odchádzajú mladí hudobníci k vojenským hudbám. Boli to malí synčekovia predchádzajúceho kapelníka a to hneď bratia Augustín, ktorý rukuje v roku 1904 a mladší v roku 1908 jeho mladší brat Rafael, obaja do Rumunska k miestnej posádkovej hudbe umiestnenej v Kľuži. Kým Augustín odchádza po skončení vojenskej služby do Prahy ako profesionálny hráč na husle a harfu do Národného divadla, Rafael sa vracia do rodných Vajnor aby sa zapojil ako platný hráč na krídlovku.

V tieto časy hrávala dychovka z Vajnor v tomto obvyklom zložení:

- kapelník Janko Matula, zároveň baskrídlovák,
- klarinety Štefan Krištofič, Matej Slezák, Pavol Takáč
- krídlovky Štefan Belaj, Ján Fekete, Jozef Zeman, Matej Brúder
- basovky Jozef Takáč, Ján Zeman
- trúbky Štefan Benčíč, Ján Darovec, Štefan Vitáloš
- bas Ján Benčíč
- bubny František Tichý a Matej Krištofič

Podľa pamätníkov, okrem uvádzaných miest, vyhrávala aj na blízkom okolí a to na Drnkaplli „Trnávka“ v Heklerovej tehelni, potom Oberuferi /Prievoz/ na zábavách u „Schultza“, „Pehringera“, alebo „Wowyho“. Ďalej sa spomínala obec Theben t. j. Devín, kde taktiež každoročne hrávali na hodových zábavách.

Kapelník J. Matula s mladými muzikantami – 40. roky

Repertuár vajnorskej dychovky pozostával v tom čase z veselých poliek, ländrov, čardášov, mazuriek, a „marš“ pochodov. Nový notový materiál im dodávali opisovaním bratia Krištofičovci od vojenskej hudby. Ich zásluhou mala dychovka už vtedy pestrý repertuár v notovej skladbe, ktoré im závideli mnohé hudby.

V roku 1914, keď započala prvá svetová vojna, prišli aj zlé chvíle na vajnorskú muziku. Hudba zamĺkla, takmer všetci jej rúči členovia narukovali na všetky možné strany bojísk. Pre(d) spoločnou rozlúčkou si podali ruky s predsavzatím, že ak sa dožijú tejto vojny, stretnú sa doma a budú pokračovať tam kde prestali.

Ako prvá po vojne hlási sa o slovo vajnorská dychovka, ktorá oživuje svoju činnosť. Z hudobníkov na vojne nebol nik zabitý ani zranený, nevrátil sa jedine krídlovák Ma-

tej Brúder, ktorý sa v ruskom zajatí oženil a založil si tam i rodinu. Medzitým sa vzdali aktívnej činnosti v hudbe Michal Slezák, Pavol Takáč, Tomáš Grebeči, takže okýptená dychovka začínala pod Jankom Matulom takto:

– kapelník

Janko Matula,
zároveň baskrídlovka
Martin Krištofič,
Jozef Zeman,
Štefan Belaj,
Ján Fekete

– klarinety

Štefan Krištofič,
Ján Grebeči
Jozef Takáč,
Ján Zeman

– basovky

Štefan Benčíč,

– trúbky

Ján Darovec

– bas

Ján Benčíč

– bubny

František Tichý
a Matej Krištofič

Po založení telovýchovnej jednoty (Sokol, pozn. red.) vzniká pri nej ďalšia dychová hudba vo Vajnoroch tzv. "sokolská. Do čela tejto dychovky sa postavil ambiciózny kapelník vráťivší sa od vojenskej hudby **Rafael Krištofič, r. 1891** a pod jeho vedením sa začali učiť títo hudobníci:

– kapelník

Rafael Krištofič,
zároveň krídlovák

– krídlovky

Vlašič Jozef r. 1892,
Múčka Štefan r. 1901,
Múčka Jozef r. 1896

– klarinety

Múčka Silvester r.1899,
Brúder Jozef r. 1903

– baskrídlovky

Belaj Lukáč r.1901,
Fašung Štefan r. 1901,
Zeman Ján r.1899

– trúbky

Viktor Tichý r. 1903,
Múčka František r. 1901

– bastromba

Brúder Alojz r. 1905

– basy

Valček Ignác r. 1893,
Múčka Václav r.1903

– bubon

Fašung Martin r. 1896

Táto keď aj malá dychovka mala spočiatku prejavíť sa tak jak v učení a potom už pred verejnosťou najprv na miestnych telovýchovných slávnostiach, neskoršie v Lamači. Devine a inde. Žiaľ, nenašla podporu u miestneho obyvateľstva a preto bola akosi v závoze staršej dychovky vo Vajnoroch a postupne zaniká.

VYBERÁME PRE VÁS

Na facebookových stránkach **Vajnory v spomienkach** nájdete každý deň odkaz na nový príspevok do niektorého zo štyridsiatiach albumov www.spominajme.com.

Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory.

Spomienka na fašiangy

Text: Božena Zemešová
Snímky: Ing. Anton Jakubáč

Fašiangy je obdobie od Troch kráľov až do polnoci pred škaredou - Popolcovou stredou. Po nich až do Veľkej noci, do Veľkého piatku nasleduje 40-dňový pôst.

Je to čas, keď končí zima a prichádza jar. Ak by sme nežili v období núdzového stavu a zákazu vychádzania, Vajnory by ako po minulé roky žili plesmi, zabíjačkou a fašiangy by sme ukončili pochovávaním basy. Keďže v súčasnosti je všetko zakázané, aspoň takto si spolu s okrásľovacím spolkom pripomeňme tento čas radosti a veselosti.

Vajnorský okrásľovací spolok si zaspomínal, ako veselo sa v našej dedine fašiangy oslavovali. Členovia spolku sa obliekli do masiek, vzali so sebou aj veselú náladu a pobrali sa zabávať obyvateľov Vajnor, harmonika vyhrávala a spievali sa vajnorské pesničky. Za odmenu sme dostali slaninku, klobásku, výborné šišky s lekvárom a fánky.

Samozrejme, nechýbali ani vajnorské viňšovačky:

*Fašanki, Hromnice, huadní sme velice.
Zimú sa traseme.
De sa podzejeme? De sa zehrejeme?*

*U Fašungú hrajú, svinskí tanec majú.
Sviňu si zabili, masa dosci majú.
Podme zavinšovať, ňeco nám snát dajú.*

*Veseué Fašanki viňšujeme!
Dobre sa šeci mjejte,
Najescit a napit sa nám dajte!
Dajte dobrej pečenki,
pro ti naše hubenki,
abi sme sa nasícili,
žautki si naplnili*

*Aj kuobáski, puát suanini dajte,
v komori si dobrí pozor dajte,
abi sa tam kocúr nedostau
a šecku suaninu nepožrau.*

Ako si posilňovať imunitu počas lockdownu

Text: Noro Hudcovský
Snímka: Martin Bača

Volám sa Noro Hudcovský, pracujem ako kondičný tréner a rád by som Vám všetkým poskytol niekoľko odporúčaní ako v čase šíriaceho sa koronavírusu chrániť svoje zdravie a posilniť imunitný systém.

Počas mojej 19-ročnej hokejovej kariéry som mal dosť vážne problémy so zdravím. Neustále ma sprevádzali virózy a chrípky. Po každom náročnom a ťažkom tréningu sme totiž museli absolvovať ešte beh okolo štadióna, či snežilo alebo pršalo. Samozrejme, vždy som prechladol. Neviem, či som mal šťastie v nešťastí, ale začal som vyhľadávať odbornú literatúru a venovať sa štúdiu ako posilniť svoje telo a udržiavať sa v kondícii. Nikto nám totiž nikdy neporadil ako sa chrániť, preto som to vzal do svojich rúk.

Postupne som si naštu- doval, že vitamíny a mi- nerálne látky sú nena- hraditeľnou zložkou nášho organizmu, pri- čom každá z nich má svoju jedinečnú a ne- zastupiteľnú funkciu, a to aj v prípade, že nie- ktoré sú v tele zastú- pené len v nepatrnom množstve. Ich dostatok a rovnováha zásadným spôsobom ovplyvňu- jú chod celého orga- nizmu a majú priamy vplyv na náš fyzický aj psychický stav a obra- nyschopnosť voči von- kajším vplyvom. Hlav- nou otázkou však zostáva: ako ich užívať správne?

Som presvedčený, že každý z Vás si kúpil v le- kárni vitamín C, vita- mín D a zinok (pretože všade sa dozvedáme, že nás ochránia) a po- važovali ste to za vyba- vené. Žiaľ, toto nestačí.

Niektoré vitamíny a minerály sa navzájom medzi sebou veľmi „nemusia“ a keď ich uží- vate súčasne, nevstrebávajú sa tak, ako by mali. Poradím Vám, ako by to malo vyzeráť, a verím, že mnohým z Vás pomôžem.

Deň začínam tým, že 10 minút pred raňaj- kami užijem VITAMÍN C spolu s KOENZÝ- MOM Q10, kde je pridané menšie množstvo VITAMÍNU E, ktorý nám pomáha chrániť sa pred škodlivými účinkami voľných radiká- lov a podporuje správnu funkciu imunitné- ho systému.

Približne 10 minút po raňajkách užívam MAGNÉZIUM s VITAMÍNOM B6 (pre lep- šiu vstrebateľnosť magnézia). Užívam ešte vitamín OMEGA 3 a LECITÍN, aj pred spaním... Nebudem rozpisovať a rozobe- rať každý vitamín a minerál, stačí si naštu- dovať daný produkt na internete alebo ma môžete kontaktovať prostredníctvom MÚ Vajnory a v prípade záujmu som ochotný vysvetliť Vám to podrobnejšie.

A teraz sa dostávame k VITAMÍNU D, kto- rý treba užívať dve hodiny po a dve ho- diny pred užívaním iných vitamínov a mi- nerálov. Pre lepšiu vstrebateľnosť je najlepšie VITAMÍN D užívať hneď po jedle, ktoré je bohaté na zdravé tuky. Po celom dni sa dostávame k večeru. Pred spaním je najvhodnejšie užívať ZINOK, OMEGA 3 a LECITÍN, aby telo správne regenerova- lo a udržiavalo hormonálnu rovnováhu. Rád by som upozornil ešte na jednu dôle- žitú skutočnosť, týkajúcu sa účinku mag- nézia. Ak ho užívate pred spaním spolu so zinkom, treba zvoliť dvojnásobnú dáv- ku magnézia, pretože zinok účinok mag- nézia znižuje.

Ak niekomu užívanie vitamínových tabliet nevyhovuje a uprednostňuje ich čerpanie zo stravy, je nevyhnutné si danú proble- matiku naštudovať a konzumovať najmä veľa ovocia a zeleniny. K tomu neodmys- liteľne patrí aj zdravý pohyb, dýchanie čerstvého vzduchu v prírode počas pre- chádzok, beh či cvičenie. Je potrebné udr- žiavať sa v kondícii aj za súčasných okol- ností, nehľadať výhovorky, ale vyhradiť si čas pre seba.

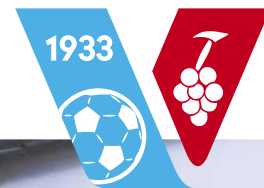
Ďakujem vedeniu miestneho úradu za dô- veru a príležitosť podeliť sa s Vami o svo- je rady a skúsenosti. Verím, že čoskoro pominie toto obdobie a všetci sa stretne- me v našom milovanom Parku Pod lipami na dožinkách a naše zdravie oslávime spo- ločne.

ZÁZVOROVÝ LIKÉR RECEPT Z REDAKCIE

- 0,5 l vodky, calvadosu, príp. iného bieleho alkoholu
- 125 g očisteného, nadrobno po- strúhaného zázvoru
- 125 g (6 polievkových lyžíc) medu
- 1 ks ošúpaný citrón, nakrájaný na plátky

Všetky ingrediencie dáme do misky a lú- hujeme 3 dni. Potom precedíme, pre- lisujeme cez gázu a nalejeme do fla- še. Každý večer vypijeme malý kalíštek na posilnenie imunity.

Anna Múčková, vajnorská (ne)futbalová legenda

Spomienky

Text: Richard Fekete
Snímky: archív Peter Zeman,
Richard Fekete

K nášmu ihrisku neodmysliteľne patrí už desaťročia. Vedie bufet, perie nám dresy, upratuje šatne... jednoducho, pomáha nám. Už takmer 50 rokov. „Naša“ pani Múčková. Poznajú ju aj hráči súperových tímov, rozhodcovia, funkcionári iných klubov. Je naším inventárom. Osoba, ktorá dotvára kolorit futbalového života vo Vajnoroch.

Ostatným obyvateľom obce až taká povedomá nie je, v uliciach a na kultúrnych podujatiach ju veľmi nevidno. „**Nie že by som mala zábrany alebo by som na niekoho hnevala, ale nemám čas. Stále som tu a nemôžem sa rozkrájať. Ale raz som bola, keď som mala tuším 75 rokov.**“ Narodila sa v neľahkých podmienkach tesne pred vojnou, v roku 1937. „**Narodila som sa v Košiciach a už**

po 10 dňoch ma mama dala do detského domova.“ V škole dosahovala dobré výsledky a v povojnových časoch, keď bol nedostatok pracovnej sily, nezľakla sa žiadnej roboty. Študovala na zdravotnej škole, hrávala volejbal a neskôr sa z nej stala cvičiteľka. To jej pomohlo dostať sa do Vajnora, odkiaľ pochádzal jej manžel. „**Zoznámili sme sa v Slavošovských papierňach na Gemerí, on tam bol zamestnaný ako energetik a ja som tam navštevovala s učiteľkami športové hry, čo bolo niečo ako spartakiáda. On vo folklórnom súbore skúšal na pódiu, keď sme my cvičili v hľadisku.**“ Zobrali sa a žili v Štítniku pri Rožňave. Do našej obce prišli v roku 1970 už po 11-tich rokoch manželstva. A pustili sa svojpomocne do stavby domu.

V tom období sa začal vzťahovať aj náš klub, ktorý zhruba na 10 rokov zmizol z futbalovej mapy. Ale partia nadšencov odštartovala novú etapu. Začala rekonštruovať a budovať šatne na ihrisku, ktoré má pani Múčková z domu len cez cestu. „**Prišiel za mnou pokladník pán Belaj. Bývali sme**

oproti, a tak ma poprosil, či by som nemohla prať dresy, keď sme už nemali robotu okolo domu. Súhlasila som, ale bolo toho veľa, lebo aj deťom bolo treba prať. A sušila som ich doma, tu nebolo kde.“ Vajnoráci vtedy využili pomoc Slovácku. „**Občas už ráno o pol tretej sem prišli veľké stroje a budovali aj základ ihriska. Všetko.**“ Hracia plocha bola kvalitnejšia a šatne pribúdali. Z funkcionárov jej utkvel v pamäti hlavne Karol Gróf starší. „**Pán Karol Gróf bol starší aktívny človek, pôsobil v športe cez dcéru Alicu, ktorá hrala stolný tenis. Maličký, a tak rýchlo chodil. On pre futbal u nás spravil najviac.**“

To už na ihrisku pobehoval aj syn, malý Slavko Múčka (okrem neho má ešte dcéru). Patril do družstva tvoreného z chlapcov narodených okolo roku 1968 (na fotke). Po čase ale odišiel, vraj za nejaké dresy a lopty, do Interu Bratislava. Keď sa vrátil po nežnej revolúcii z vojny, chvíľu vypomáhal ako hospodár. Tribúna už stála, hráči sa prezliekali v niekoľkých unimobunkách, ale murovaná budova bola zničená. „**Bola to taká zručani-**

Prvé šatne

Anna Múčková

Na začiatku 80. rokov ešte tribúna nebola

Žiaci (1980/81) – horný rad zľava: Jaro Križan, Marek Demo, Peter Juráš, Vilo Svitnič, Jaro Belaj, dolný rad zľava: Miro Pitel, Patrik Vajda, Rasťo Meszároš, Peter Zeman, Dano Polák, Peter Snoha

na, obvodové múry stáli, ale v strope diery do neba. Vtedy za mnou prišiel Slavo aj s mužom, že by sa tu mohol menší bufetík spaviť. Hovorím im, že načo nám to je, nešpekulujte. Nakoniec sa ale myšlienka ujala a 29. apríla 1991 sa otvoril prvý bufet na vajnorskom ihrisku. V priestoroch, ktoré roky dozadu slúžili ako štyri malé šatne s malou kúpeľňou. Bol v nej len železný válov a kohútiky s vodou. *„Dovtedy som robila ekonómku v odštepnom závode Očnej optiky pre 160 predajní po celom Slovensku. Odkedy sa otvoril bufet, už som len tu.“*

Za tridsať rokov spoznala veľké množstvo hráčov, zažila postupy aj vypadnutia. Všetko ale sledovala okrajovo, pretože v prvom rade sa venovala svojej práci. Aj preto si z trénerov pamätá len tých, ktorý u nás pôsobili najdlhšie. *„Pán Kuchár tu bol dlho. Pomeňší, maličký, taký podarený tréner. Tu sa oprel o zábradlie, trochu pokričal, ale fungovalo to. Inak sa tréneri okrem Roba Vajdu veľmi striedali. Iba pán Hor-*

ník vydržal dlho, ale ostatní nie. A ešte pán Belaj dlho trénoval decká.” Robo Vajda, dlhoročný hráč i tréner, či už mužov alebo mládeže, bol predsedom klubu 20 rokov. Aktuálne je členom výkonného výboru a vedie mladší dorast. *„Ja som si najviac rozumela s ním. On bol usilovný, venoval sa tomu, zodpovedný a veľmi pracovitý človek. Ako hráča si ho veľmi nepamätám, ale ako vedúci klubu vedel vybaviť všetko, aj na zväze. Pre futbal spravil veľa.“*

Futbalisti pani Múčkovú vždy rešpektovali. Mnohí s úsmevom spomínajú na to, ako ich „vyobšívala“ mokrou handrou na umývanie dlážky. *„Vychovávala som ich mokrou handrou(smiech). Najviac som ich naháňala, keď hrešili. Hrešiť sa tu nesmie, hovorím, sú tu malé deti. Nadávať sa tu nesmie, plávať sa tu nesmie.“* Deti si s ňou zase „užili“, keď v bufete nepozdravili. *„Aj štyrikrát som ich vrátila za dvere, až kým nepochopili, čo chcem. Ale potom všetci zborovo pozdravili.“*

Z mnohých futbalových období najradšej spomína na sezóny, v ktorých za nás hrávali futsalisti zo Slovmaticu. Spolu so skúsenými domácimi Vajnorákmi a ďalšími hráčmi vytvorili veľmi silný kolektív nielen na ihrisku, na ktorom sme vybojovali historický postup do 3. ligy, ale aj v kabíne. *„Najlepšie bolo, keď tu boli Slovmatikári. Nálada bola, fungovalo to, pasovalo to, muži fičali. Všetci tí chlapci futsalisti sa tešili zo života.“* Spojenie s nimi vzniklo vďaka brankárovi Peťovi Brndiarovi, ktorého má najradšej z hráčov. Asi aj pre jeho upravený chorál *„Pani Múčková, Pani Múčková, dobrý bufet má, ...“* Tak nech ho ešte má, kým jej bude zdravie slúžiť. Veď stáli zákazníci na čele s najobľúbenejšou Denisou Dorotkovou sú jej verní. A práca ju stále naplňa *„Mám tu pekné spomienky, som tu rada,“* doplnila na záver jedna z najstarších obyvateľov Vajnor – „naša“ pani Múčková.

Život FK Vajnory

Text: Richard Fekete

Snímky: Richard Fekete

Podobne ako v iných kluboch, ani v našom sa netrénuje. Od začiatku tohto roka sa deti mohli zdokonaľovať iba v domácich podmienkach. Veríme, že všetky sa k futbalu vrátia a tento výpadok rýchlo dobehnú.

Prvé mesiace roka znamenajú tradične nové grantové výzvy. Zapojili sme sa do troch. Ten najväčší sa týka našej tribúny, ktorú by sme po rokoch chceli zre-novovať. Ak máte záujem, môžete pouká-zaním dvoch percent z daní pomôcťaj Vy. Vyvíjame i aktivitu, ktorá zďaleka prerastá hranice obce. FK Vajnory sa pridal k inicia-tíve za zrušenie tabuliek v mládežníckych kategóriách až do 13 rokov. Vo futbalovom hnutí sa táto zmena prehodnocuje už dlho. Aký je Váš názor? Tú sú fakty hovoriace za...

CHCEME ZRUŠENIE TABULIEK V MLÁDEŽNÍCKYCH SÚŤAŽIACH

V pozícii absolventa FTVŠ UK, trénera či neskôr predsedu FK Vajnory som absolvo-val viacero seminárov a prednášok o tom, ako treba s deťmi komunikovať, ako ich viesť k tomu, aby boli šťastnejšie. Všetci odborníci z radov psychológov či mentál-ných trénerov sa zhodujú v tom, že hon-ba za výsledkami a umiestnením v tabuľ-

ke má na vývoj detí neblahý vplyv. Potvrdil to aj seminár, ktorý náš klub zorganizoval pre rodičov ešte v roku 2017, i ten aktuálny, ktorý sme kvôli opatreniam ponúkli všet-kým prostredníctvom videorozhovoru, tri časti diskusie s Adamom Truhlárom nájde-te na našej stránke a facebooku. Takže pre-čo zrušiť tabuľky?

DETI

Tie, ktorých sa to najviac týka, tabuľky samy nevyhľadávajú. Ak by im o nich rodi-čia a tréneri nepovedali, ani by nevedeli, čo

to je. Presne ako pri iných životných situ-a-ciách a skúsenostiach. Deti vstupujú prvý-krát na ihrisko len so svojou zakódovanou láskou k hraniu sa. A to im úplne stačí.

SCHOPNOSŤ PREHRAŤ

Deti by sme mali v prvom rade učiť ako pre-hrať. Prehra je možnosťou naučiť sa niečo, byť motivovaný k zlepšeniu. Ak ale samo-zrejme neprichádza k ubíjaniu prostredníc-tvom tabuliek, ktoré robia z prehry niečo neprijateľné.

ROZDIELNY VÝVOJ

Výsledky a tabuľky odrádzajú od športu hlavne tie deti, ktoré sú v aktuálnom čase na nižšej úrovni. No dozrievaním, fyzickým vývinom a hlavne správnym prístupom tré-nerov a rodičov sa môžu ich schopnosti veľmi rýchlo znásobovať.

VNÚTORNÁ MOTIVÁCIA

Viac ako 130 štúdií vypovedá o tom, že von-kajšia motivácia (rodičia, tabuľky, odme-ny) je pre deti škodlivá. Krátkodobu sme schopní doceliť väčší výkon, ale dlhodo-bo tieto motivačné faktory nefungujú. Ak máme nejakú činnosť radi, prísun vonkaj-ších odmien tento vzťah neprehlbuje, prá-ve naopak – ničí.

BUDOVANIE SEBAVEDOMIA

V našej spoločnosti a tiež vo futbale chý-ba sebavedomie a kreativita. Musíme de-ťom dožiťiť robenie chýb. Kto ich robí, učí

sa rýchlejšie. Pod hrozbou zlého výsledku a poklesu v tabuľke sa však mladí hráči boja riskovať a vymýšľať nové riešenia. Ale na ihrisku sa má dieťa hrať, nie strachovať.

PREHNANÉ OČAKÁVANIA

Tabuľka podporuje hodnotenie výkonu dieťaťa, v očiach rodiča či trénera, iba cez výsledok. Celý tento proces je deformovaný a subjektívny kvôli očakávaniam, ktoré si dospelí vytvoria už pred zápasom prostredníctvom tabuliek. Objektívne kritériá ustupujú do úzadia.

ATMOSFÉRA NA ZÁPASOCH

Tlak na výsledok enormným spôsobom znehodnocuje futbalové prostredie. Nervozita z tribún od rodičov a z lavičky od trénera sa rýchlo prenáša na deti, ktoré veľmi citlivo vnímajú každý náznak agresivity a hnevu. V mnohých prípadoch ho ani nechápu a začínú si budovať v hlave bloky.

HROZBA VYHORENIA

Permanentný tlak vonkajšieho prostredia na čo najlepšie výsledky (v škole, v športe, v iných oblastiach) logicky ústi do vyhorenia. U dospelých a samozrejme aj u detí. Bez tabuliek vytvoríme deťom na ihrisku únikovú zónu. Miesto, kde sa budú cítiť dobre a bezpečne, bez extrémneho stresu. Na zelenom trávniku im môžeme ponúknuť uvoľnenosť, šťastie, radosť, samostatnosť, tvorivosť, vnútornú slobodu.

VÝCHOVA OSOBNOSTÍ

Ak sa nám podarí nastaviť detskú myseľ na rast, budú psychicky odolnejšie, vytrvalejšie pri prekonávaní prekážok a ťažkostí. Ich sebadôvera bude stabilnejšia, motivácia silnejšia, lepšie zvládnu emócie, prehry i neúspechy. Aj v bežnom živote. Pri športe prežijú viac radosti a zábavy. Ak to chceme docieľať, musíme klásť pri výchove detí dôraz hlavne na proces zlepšovania sa. Bez tabuliek.

TRÉNERI

Každý tréner, ktorý bude namiesto tabuľky a výsledkov v zápasoch sledovať napredovanie detí, bude šťastnejší a pokojnejší. Sám v sebe si ľahšie vytvorí pozitívnu atmosféru bez stresu a dokáže ju jednoduchšie preniesť aj na svojich zverencov. Bude sa vedieť lepšie motivovať k úžasnej práci s malými nádejami, bude tvorivejší a v deťoch uvidí to najlepšie.

POTREBY NÁŠHO FUTBALU

Slovensko potrebuje aj ďalšie generácie trénerov, funkcionárov, rozhodcov a samozrejme aj rodičov, ktorí dajú svoje deti znova na futbal s radosťou. Ak nezmeníme postoj, budeme mať problémy na všetkých frontoch, pretože základňa sa radikálne zmenší.

SKÚSENOSTI V ZAHRANIČÍ

Stačí sa pozrieť do Belgicka. Podobne veľká európska krajina ako Slovensko nemá tabuľky do U13. Zväz zmenil celkovú filozofiu a vniesol ju aj do klubov. Výsledkom spoločnej cesty futbalovej obce je, že se-

niorská reprezentácia je už od roku 2019 nepretržite na prvom mieste rebríčka FIFA (Medzinárodná futbalová federácia).

AKTUÁLNA PRAX

Až 92 percent detí končí so športom do dovŕšenia 18 – teho roku života. Tretina z tohto množstva dokonca s nechuťou na šport úplne zanevrie a už sa k nemu nevráti. Roky zaužívaný systém teda zjavne nefunguje.

VPLYV POČÍTAČOV

Deti hľadajú v počítačových hrách v prvom rade slobodu a voľnosť. Ak im ju ponúkne pri tréningu a zápasoch, budú od monitorov odchádzať na čerstvý vzduch častejšie a s väčšou radosťou.

KORONAVÍRUS

Dlhá pauza môže rozdiely medzi deťmi a družstvami drasticky zväčšiť, čo by mohlo vyústiť do ich masívneho odchodu z futbalových klubov pre frustráciu z vysokých prehier. Zároveň nikto nevie, koľko sa ich vlastne k športu vráti.

CENNÍK INZERCIE

ROZMERY		CENA V EUR	
		bez DPH	s DPH
a)	1 strana: 21 x 29,7 cm	440,00	528,00
b)	1/2 strany: 13 x 19 cm	260,00	312,00
c)	1/4 strany: 9 x 13 cm	140,00	168,00
d)	1/8 strany: 6 x 9 cm	90,00	108,00
e)	1/16 strany: 4,5 x 6 cm	60,00	72,00
f)	cena plošného inzerátu atypických rozmerov (za 1 cm ²)	1,40	1,68
g)	Komerčná riadková inzercia (predám, kúpim, služby a pod.) za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo)	0,75	0,90
Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách			
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10%; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %			

DÔLEŽITÉ KONTAKTY

Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333

Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567

Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51

Hasičská služba: 150, 112

Záchranná služba: 155, 112

Mestská polícia: 159

Havarijná služba: 0123

OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD

Mestská časť Bratislava-Vajnory,

Roľnícka 109, 831 07 Bratislava

Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24

e-mailová adresa: vajnory@vajnory.sk

Ďakujeme, že nosením rúška chránite seba a ľudí vo svojom okolí

Používajte respirátor, rúško, šatku, šál, prípadne inú ochranu tváre

KONTAKTY

› NÁRODNÉ CENTRUM ZDRAVOTNÍCKYCH INFORMÁCIÍ ‹

Telefón: *0123 alebo 0800 221 234

e-mail: novykoronavirus@uvzs.sk

DÔLEŽITÉ LINKY

› ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA ‹

www.uvzs.sk

› KORONAVÍRUS NA SLOVENSKU COVID-19 ‹

www.korona.gov.sk

UKÁŽTE SA AJ VO VAJNOROCH

Ing. Michal Viček, starosta Vajnor

**ONLINE SČÍTANIE
OBYVATEĽOV 2021**

15. FEBRUÁR – 31. MAREC

Už 15. februára 2021 sa aj vo Vajnoroch začalo sčítanie obyvateľov.

Urobte aj Vy klik pre lepšie Vajnory a rozhodnite o tom, kam sa bude uberať naša obec ďalších 10 rokov. Sčítať sa dokážete sami elektronicky z pohodlia vášho domova, pričom vyplnenie formulára vám zaberie približne 10 minút. **Sčítajte sa cez formulár na www.scitanie.sk alebo pomocou mobilnej aplikácie.**

Deti do 18 rokov sčítajú rodičia alebo ich zákonný zástupca, pri prihlásení do formulára sa zadáva rodné číslo dieťaťa. Ak sa nemôžete sčítať sami, poprosťe blízku osobu alebo rodinného príslušníka, aby vám pomohli so sčítaním sa. V prípade otázok zavolajte na call centrum 02/20 92 49 19.

Ak sa obyvateľ nemôže alebo nevie sčítať sám alebo s pomocou svojich blízkych, môže na splnenie povinnosti sčítať sa využiť od 1. 4. 2021 asistované sčítanie, ktoré potrvá najneskôr do 31. 10. 2021. To znamená, že buď obyvateľ navštívi kontaktné miesto zriadené obcou, ktoré bude otvorené v úradných hodinách, kde ho sčíta stacionárny asistent, alebo môže telefonicky požiadať o mobilného asistenta na telefónnom čísle 0911 821 617 alebo 02/20 92 49 19, ktorý ho doma navštívi a sčíta.

**BRA+ISLAVA
SA RÁTA**

  **SODB
2+21**
bratislavasarata.sk